

...Наперадзе — 30-кіламетровы марш на лясных сцежках. Трышчаць — гэта калі пашанце, калі камандзір групы дакладна правядзе сваіх разведчыкаў па паказаным на карце маршруце.

Майстры лётнага мастацтва — так называюць іх у народзе. І сапраўды, іх выступленні прыводзяць у захапленне нават самага пераборлівага глядача.

Траўмы, якія дзеці і дарослыя атрымліваюць ў гэтыя цёплыя дні, — гэта траўмы на вадзе і ў ДТЗ. Што аб'ядноўвае «летнія траўмы»? Злоўжыванне алкаголем і сляная вера ў тое, што «спрыяе».

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

У БЕЛАРУСІ З 1 ЖНІЎНЯ ДЗЕЙНІЧАЮЦЬ НОВЫЯ ПАМЕРЫ МІНІМАЛЬНЫХ СПАЖЫВЕЦКІХ БЮДЖЭТАЎ

У Беларусі з 1 жніўня дзейнічаюць новыя памеры сярэднедушавых мінімальных спажывецкіх бюджэтаў (МСБ) для васьмі сацыяльна-дэмаграфічных груп насельніцтва. Аб гэтым БЕЛТА паведамілі ў аддзеле комплексных праблем развіцця сацыяльна-працоўнай сферы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны.

Сярэднедушавы мінімальны спажывецкі бюджэт сям'і з чатырох чалавек з 1 жніўня па 31 кастрычнік гэтага года складае Вр1 млн 332 тыс. 100 у разліку на месяц. Гэта на 13,7 працэнта перавышае нарматыў, які дзейнічаў з 1 мая па 31 ліпеня 2012 года (Вр1 млн 171 тыс. 590).

Паводле слоў спецыялістаў, асноўныя крыніцы расходаў сярэднедушавога МСБ сям'і з чатырох чалавек у цэнах чэрвеня 2012 года наступныя: прадукты харчавання — 57,2 працэнта, адзенне, бялізна, абутак — 21,4 працэнта, карыстанне жылым памішкам і камунальнымі паслугамі — 4,4 працэнта, бытавыя паслугі, транспарт, сувязь — 4,7 працэнта, прадметы культурна-бытавога і гаспадарчага прызначэння — 7,8 працэнта, культурна-асветныя мерапрыемствы і адпачынак — 1,3 працэнта, узносы і плацяжы — 0,9 працэнта, прадметы санітарыі, гігіены, ляржарствы — 2,3 працэнта.

Зацверджаны таксама сярэднедушавыя мінімальныя спажывецкія бюджэты маладой сям'і з трох чалавек — Вр1 млн 397 тыс. 350, працаздольнага насельніцтва — Вр1 млн 670 тыс. 390, пенсіянераў — Вр1 млн 296 тыс. 600, студэнтаў — Вр1 млн 305 тыс. 430, дзяцей ва ўзросце да 3 гадоў — Вр1 млн 37 тыс. 430, дзяцей ва ўзросце ад 3 да 6 гадоў — Вр1 млн 249 тыс. 100, дзяцей ва ўзросце ад 6 да 18 гадоў — Вр1 млн 503 тыс. 710.

У адпаведнасці з заканадаўствам, мінімальны спажывецкі бюджэт уяўляе сабой расходы на набывіццё набору спажывецкіх тавараў і паслуг для задавальнення асноўных фізіялагічных і сацыяльна-культурных патрэбнасцяў чалавека.

МСБ прымяняецца як сацыяльны нарматыў для прагназавання змяненняў узроўню жыцця насельніцтва, узмацнення сацыяльнай падтрымкі маламаёмных грамадзян, абгрунтавання мінімальнага памераў дзяржаўных сацыяльных гарантый.

Блізкая ўлада

НА КАРЫСЦЬ ЛЮДЗЯМ

Старшыня Магілёўскага аблвыканкама Пётр Руднік на прым'еме грамадзян вырашаў пытанні добраўпарадкавання і жыллёва-камунальных праблем, разбіраўся з будаўніцтвам, а таксама паклапаціўся аб развіцці пчалярства.

Эх, дарогі

Рыгор Дзмітрыевіч Вішнеўскі — жыхар Крычава, прыехаў на прыём да кіраўніка вобласці прасіць аб садзейнічэнні ў справе добраўпарадкавання. Гарадскі пасёлак вакол цэментнага завода і так вызначаецца не самым лепшым экалагічным становішчам: усё тут нават на вока пад цэментным пылам. Мясцовыя жыхары разумеюць сітуацыю, але просяць зрабіць захады па навідзённі парадку.

Рыгор Дзмітрыевіч паскардзіўся, што ў такую спякоту, калі дыхаць няма чым, па пасёлку так і не праехала ніводная палівавальная машына. З прычыны таго, што ў крычаўскага «Камунальніка» такой машыны ўвогуле няма. Прэтэнзіі таксама ёсць да дарог, якіясці прыбрана тэрыторыі, асвятлення пешаходных пераходаў.

Пётр Руднік даручыў «Камунальніку» распрацаваць графік прыбырвання, арганізаваць сумесны з мясцовым насельніцтвам суботнік па навідзённі парадку, падключыць да праблем пасёлка і цэментны завод.

Што датычыцца рамонту дарог, то заяўнік на прыёме расказаў, што мае «цэлюю біблію» адказаў з розных інстанцый, але факт застаецца фактам: на вуліцах з'явіліся ўжо такія яміны, якія бгучаму рамонту не паддадуцца, патрэбен капіталы.

Мясцовыя ўлады спасылаюцца на недахоп грошай і імкнучы найперш рамантаваць тэя вуліцы, дзе больш людзей і грамадскага транспарту. Аднак старшыня Магілёўскага аблвыканкама даручыў сёлета зрабіць дарогу на вуліцы Міра ў пасёлку цэментнага завода, а грошы на гэта ўзяць з даходаў бюджэту Крычаўскага раёна.

Цяпер з'явіліся новыя тэхналогіі і матэрыялы, якія дазваляць рабіць рамонт дарог нават у зімовы час, — адзначаў Пётр Руднік пра частыя спасылкі на кліматычныя ўмовы ў дарожных справах. Цяпер навінікі з'яўляюцца на прасторэх СНД, завод у Рязані стаў вырабляць гэтыя матэрыялы. Трэба зацікавіцца і нам.

З БРОНЗАВЫМ ПАЧЫНАМ!

Алімпійская зборная Беларусі нарэшце адкрыла лік сваім медалям у Лондане. У цяжкай атлетыцы за Настассю Новікаву крэху «адгрылася» Марына Шкерманкова — наша спартсменка ўзяла бронзу ў вагавы катэгорыі да 69 кілаграмаў. Вышнем Маркуну і ждаем беларускай камандзе папаўняць медальную скарбонку больш і лепш! Падрабязнасці — у заўтрашнім нумары «Звезда».

ВОСЬ ТАКІЯ БАБКІ!

Праца кіпіць на асабістых падворках вясцоўцаў. Жыхары вёскі Данілавічы Дзятлаўскага раёна лічаць за лепшае спраўляцца са сваім ураджаем уручную, трымаючыся традыцый прадкаў. Збожжа жываюць у снапы, іх складаюць у «бабкі», або, як яшчэ называюцца на Гродзеншчыне, «мендзелі». У кожным «мендзелі» па 10 снапоў. На здымку: жыхарка вёскі Ганна СЕМУХА падчас жніва.

НА ПАЛЕТКАХ ПРУЖАНШЧЫНЫ Б'ЮЦЬ РЭКОРДЫ

Пружанскія камбайнеры першымі ў рэспубліцы намалалі 100 тысяч тон збожжа. У асобных гаспадарках ураджайнасць перавысіла 55 цэнтнераў з гектара. Апошні раз падобныя рэкордныя тэмпы на жніве раён паказваў 25 гадоў таму.

— Яшчэ 5-6 дзён — і мы паб'ём рэкорд 1987 года, — не сумняваецца старшыня райвыканкама Аляксандр ЮРКЕВІЧ. — Тады, 25 гадоў таму, у бункернай вазе намалалі 136 тысяч тон зерня. Сёлета, нават нягледзячы на тое, што ўборачныя плошчы на 5 тысяч гектараў меншыя, плануем сабраць больш за 140 тысяч тон. З улікам жа зерня кукурузы ураджай перавысіць 150 тысяч тон. Да гэтага значную частку камбайнамі даводзілася закупляць. Цяпер ёсць рэальная магчымасць забяспечыць малочнатаварныя фермы ўласнымі кармамі.

— Аляксандр Іванавіч, падзяліцеся сакратам поспеху. 100 тысяч тон зерня, вядома ж, з неба не падаюць...

— Асноўны складнік поспеху — выкананне тэхналогій. За апошнія 5 гадоў па максімуме абнавілі тэхнічны парк сельгаспрадпрыемстваў раёна. Цяпер усе тэхналагічныя аперацыі па сярбе, догляды і ўборцы збожжавых выконваем у аптымальных аграцэхнічных тэрмінах. І, безумоўна, нічога б не атрымалася, калі б не стараннасць работнікаў ды спрыяльнае надвор'е. Хоць, вядома, былі і перагібы: максімальная

тэмпература па Пружанскім раёне ў асобныя дні дасягала 36 градусаў.

Пацікавілася ў Аляксандра Іванавіча, які, да слова, збіраецца балатавацца ў дэпутаты Палаты прадстаўнікоў, перадавыбарным настроём.

— На сёння ініцыятыўная група сабрала амаль 4 тысячы подпісаў. На наступным тыдні будзем падаваць дакументы на рэгістрацыю.

— А ці збіраецеся ўдзельнічаць у тэлеальбо радзёўдэбатах?

— Адмаўляцца не буду. Галоўнае, каб было з кім дэбатаваць...

— Што сёння турбуе вас як кіраўніка раёна?

— За апошнія 15 гадоў колькасць насельніцтва ў раёне зменшылася з 59 тысяч да 52 тысяч. Гэта бяда, праблема, якую трэба вырашаць на самым высокім узроўні. Шмат сёння ў гэтым плане робіцца, нічога не скажу. У прыватнасці, прадугледжана лютэнае крэдытаванне для шматдзетных сем'яў. Але гэтага недастаткова. Мы ў сваім раёне прапрацоўвалі механізм, каб сем'ям, якія нарадзілі другое-трэцяе-чвёртае дзіця, выплаціць па, умоўна скажу, 50-70 мільянаў. Думаю, гэта быў бы добры стымул для маладых людзей нараджаць дзетак. Але нашага жадання і магчымасці аказалася недастаткова. Сённяшняе заканадаўства не дае нам права з бюджэту раёна рабіць падобныя выплаты. Думаю, трэба прымаць законы, якія давалі б рэгіёнам такую магчымасць.

Надзея ДРЫЛА.

ПАЙШОЎ ЯЧМЕНЬ

Сельгасвытворцы краіны паставілі нарыхтоўшчыкам амаль 23 тысячы тон піваварнага ячменю, што складае больш за 15 працэнтаў ад заплававанага на сёлета дзяржаўнага.

Як паведамілі ў прэс-службе канцэрна «Белдзяржхарчпрам», пастаўку ячменю ў лік дзяржаўнага выдчуць пакуль тры вобласці — Брэсцкая, Гродзенская і Мінская. На Віцебшчыне і Магілёўшчыне нарыхтоўка распачнецца некалькі позней.

Самым буйным нарыхтоўшчыкам піваварнага ячменю з'яўляецца ААТ «Белсолод». Прадпрыемства мае намер набыць ад гаспадарак краіны 118 тысяч тон у лік дзяржаўнага. За раз гэта ААТ нарыхтавала 18,3 тысячы тон ячменю, што складае 15,5 працэнта ад дзяржаўнага. ААТ «Крыніца» плануе нарыхтаваць 20 тысяч тон ячменю, ААТ «Брэсцкае піва», ААТ «Альварыя», ААТ «Лідскае піва» і кампанія «Heineken» — па 3 тысячы тон. Акрамя дзяржаўнага, усе півавары нарыхтоўць ячмень і па прамых дагаворах.

Сяргей РАСОЛЬКА.

САМАЙ ВЫСОКААПЛАТНАЙ У МІНСКУ З'ЯЎЛЯЕЦЦА ПРАЦА ФІНАНСІСТАЎ

Аб гэтым сведчыць аналіз узроўню сярэднямесячнай заробатнай платы прадпрыемстваў і арганізацый сталіцы па відэх эканамічнай дзейнасці, паведамілі БЕЛТА ў камітэце па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама.

Так, у Мінску найбольш высокааплатнай з'яўляюцца работнікі будаўніцтва (сярэднямесячная зарплата за студзень—чэрвень складала Вр4432,3 тыс., у тым ліку за чэрвень — Вр5471,6 тыс.); металургічнай вытворчасці і вытворчасці гатовых металічных вырабаў (адпаведна Вр4493,1 тыс. і Вр5371,3 тыс.); вытворчасці машын і абсталявання (Вр4575 тыс. і Вр4995 тыс.); вытворчасці транспартных сродкаў і абсталявання (Вр4441,5 тыс. і Вр5530,3 тыс.); транспарту (Вр4274,7 тыс. і Вр4988,7 тыс.).

Паводле слоў спецыялістаў, на стабільна высокім узроўні застаецца аплата працы работнікаў сувязі (Вр4572,6 тыс. і Вр5306,4 тыс.) і фінансавай дзейнасці (Вр6829 тыс. і Вр7030,7 тыс.).

Ніжэйшай за сярэднегарадскі ўзровень па-ранейшаму адзначаецца заробатная плата на прадпрыемствах грамадскага харчавання; тэкстыльнай і швейнай вытворчасці; вытворчасці электраабсталявання, электроніка і аптычнага абсталявання; вытворчасці і размеркавання электраэнергіі, газу і вады.

Як паказаў маніторынг узроўню аплаты працы работнікаў бюджэтных арганізацый Мінска, за студзень—чэрвень гэтага года іх сярэднямесячная заробатная плата складала Вр3335,8 тыс., у тым ліку за чэрвень — Вр3855,2 тыс. У параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года тэмп росту мінімальнай заробатнай платы работнікаў бюджэтных арганізацый склаў 202,5 працэнта, рэальная заробатная плата з улікам тэмпаў росту спажывецкіх цэн узрасла на 2 працэнты.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

ПРЭС-САКРАТАР АБАМЫ НЕ ПАЦВЕРДЗІЎ ВЕРСІЮ АБ «РАБСКІМ ПАХОДЖАННІ» ШЭФА

Афіцыйны прадстаўнік Белага дома Джэй Кэрні не ўпэўнены ў праўдзівасці версіі навукоўцаў аб паходжанні цяперашняга прэзідэнта ЗША Барака Абама ад першага афрыканскага раба ў Амерыцы, але лічыць, што яна адлюстроўвае ўнікальныя асаблівасці Злучаных Штатаў.

«Я не абмяркоўваў гэтую навіну з прэзідэнтам, але ўсё, што я магу вам сказаць, — гэта тое, што яна адлюстроўвае ўнікальныя асаблівасці нашай краіны, яе разнастайнасць», — сказаў Кэрні.

Напярэдні паведамлялася, што спецыялісты па генеалогіі амерыканскай арганізацыі Ancestry.com правалі аналіз роднасных сувязяў цяперашняга прэзідэнта ЗША і высветлілі, што ён з'яўляецца прамым нашчадкам Джона Панча — першага афрыканца, які стаў рабом на ўсё жыццё ў Вірджыні і імя якога задокументавана.

ВЯДОМАГА АКЦЁРА ЮОЗАСА БУДРАЙЦІСА ЗБІЛА МАШЫНА

У Вільні легкавы аўтамабіль збіў вядомага акцёра тэатра і кіно Юозаса Будрайціса. У яго траўмаваная нага.

Паводле папярэдніх звестак, 71-гадовы акцёр быў збіты, калі пераходзіў вуліцу: машына BMW праехала па яго назе. Будрайціса даставілі ў бальніцу, аднак траўмы, на шчасце, аказаліся лёгкімі. Сведкі здарэння паспелі запісаць нумар аўтамабіля. Яго кіроўца, які, па словах відэаочуаў, «наводзіў сьлё на дарозе па-хуліганску», зараз адшукваецца, паведамляе ІТАР-ТАСС.

ПОЛ МАКАРТНІ АТРЫМАЎ ЗА ВЫСТУПЛЕННЕ НА ЦЫРЫМОНІ АДКРЫЦЦА АЛІМПІЯДЫ 1 ФУНТ СТЭРЛІНГАЎ

Сэр Пол Макартні, які выканаў на цырымоні адкрыцця Алімпіяды сваю знакамітую «Heu Jude», атрымаў за сваё выступленне ганарар у... 1 фунт стэрлінгаў. Такі ж ганарар атрымалі і астатнія знакамітасці, якія прынялі ўдзел у цырымоні.

Макартні, які і Роўэн Аткинсан, Дэнэл Крэйг, Майк Олдфілд, і іншыя «зоркі» цырымоні адкрыцця, быў, зразумела, згодны выступаць бясплатна: выступленне на такой падзеі — гонар, за які наўрад ці хтосьці стаў бы патрабаваць грошы.

Аднак бюрократыя перамагла: арганізацыйнаму камітэту Алімпіяды неабходна было некай дакументальна аформіць удзел у цырымоні адкрыцця «зорак», і таму з кожным выканаўцам быў заключаны дагавор, у якім і быў прапісаны ганарар у 1 фунт стэрлінгаў.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ НЯМЕЦКІ ЭКАНАМІСТ ПРАПАНАВАЎ ПЛАН ВЫРАТАВАННЯ ЕЎРАЗОНЫ З ЯЕ ЧАСОВЫМ РАСПАДАМ

Аўтарытэтны нямецкі эканаміст Ганс-Вернер Зін прапанаваў свой план выратавання еўразоны, які прадугледжвае яе часовы распад.

Як перадае Reuters, паводле меркавання эксперта, агучанага ў адным з дзелавых выданняў, дзяржавы, якія ўваходзяць у склад еўразоны, павінны часова выйсці з валютнага саюза, каб аднавіць уласную канкурэнтаздольнасць, пасля чаго змогуць зноў уз'яднацца.

«Ключавая ідэя заключаецца ў тым, каб прапанаваць кожнай з дзяржаў статус асацыяванага члена еўразоны, дазволіўшы ім часова ўвесці ў абарачэнне нацыянальную валюту і захаваўшы за імі права пазней далучыцца да валютнага блока», — растлумачыў эканаміст.

ЦІ ПАМ'ЯТАЕЦЕ ВЫ ДЗЕНЬ, КАЛІ СТАЛІ СТУДЭНТАМ?

Дзмітрый БУРОНКІН, каардынатар Энергетычнай кампаніі Цэнтра экалагічных рашэнняў:

— Студэнтам я станаўўся двойчы. Першы раз — пасля дзвятгага класа, калі паступіў вучыцца ў лінгвістычны каледж. Гэта была сапраўдная падзея. Угадваю, як радаваўся: пасля залчэння дадому ледзь не бег. А ў галаве круціліся думкі пра тое, як зменціцца маё жыццё, як цікава будзе ездзіць на вучобу ў цэнтр горада.

Другі раз я паступіў ужо ва ўніверсітэт. Туды я трапіў адразу на трэці курс. Паступаць было ўжо прасцей. Пасля каледжа я меў добрую падрыхтоўку, ды і «канкурэнты» мае ў большасці аказаліся б'льшымі аднакурснікамі. Але і той дзень мне запомніўся. Па-першае — радасць ад таго, што экзамены ўжо здадзеныя, а наперадзе яшчэ ёсць колькі тыдняў лета, каб адпачыць, а па-другое — пасля залчэння мы з сяброўкамі (у каледжы вучыўся пераважна ў жаночай кампаніі) пайшлі ў кавярню, дзе цудоўна праявілі час, размаўляючы і ўспамінаючы розныя вясёлыя моманты.

Кацярына КРЫНІЦА, архітэктар:

— Вой, гэта было даўнавата — прайшло шэсць гадоў. З эмоцый, якія ўзгадваюцца — па-першае, шчасце, бо дасягнула патрэбнай на той момант мэты. Па-другое — добра памятаю момант эйфарыі, калі проста ходзіш па вуліцы з пастаяннай усмешкай на твары і не можаш нічога з гэтым зрабіць. Болей дэталёва эмоцыі, што адчувала тады, цяпер ужо цяжкавата ўспомніць. Думаю, галоўная асацыяцыя з момантам паступлення ва ўніверсітэт — звычайны і зразумелы добры настрой, які ў большасці тых, хто на гэтак п'ытанне адказваў бы. А вось думкі і праблемы, якія накрываюць вясёлую паступіўшы атрыманна дыплома і прыходу на працу, чамусьці такой прыемнасцю не вылучаюцца, што вельмі шкада.

Вольга БЕЛАЯ, спецыяліст па рабоце з персаналам замежнага таварыства «СІВ софтвар»:

— Памятаю, што было добра і вясела. На самой справе, перад экзаменам (мне давалася здаваць іспыты ва ўніверсітэце) зусім не хвалявалася. Паступаць паехалі разам з сяброўкай, жылі ў інтэрнаце, разам гатавалі сьнеданне, абед і вячэру і асабліва не турбавалася з-за будучых сур'ёзных перамен у жыцці. Калі даведаліся вынікі, аказалася, што паступілі абедзве: я на англійскую, а яна на нямецкую філалогію. Але, казаць па праўду, я часта мела адчуванне, што паступіла не туды, куды хацела. Так пасля і аказалася. Ды нічога, з часам уцягнулася ў навуцальны працэс.

Падрыхтавала Ганна ГАРУСТОВІЧ.

У ГАЗЕЦЕ «СОВЕТСКАЯ БЕЛОРУССИЯ» ЗАЎСЁДЫ МОЖНА ЗНАЙСЦІ ЦІКАВЫЯ ІДЭА

У газеце «Советская Белоруссия» заўсёды можна знайсці цікавыя ідэі, заявіў учора першы намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Аляксандр Радзюко на сходзе ў гонар 85-годдзя з дня выхаду першага нумара гэтай газеты, перадае БЕЛТА.

«Як чытач, заўсёды знаходжу ў вас нестандартныя думкі, цікавыя падыходы», — сказаў Аляксандр Радзюко. Ён дадаў, што рэдакцыя «Советской Белоруссии» задуманы цікавы праект аб развіцці філасофскай думкі. Акрамя таго, першы на-

меснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі зачытаў прывітанне кіраўніка дзяржавы.

Таксама Аляксандр Радзюко адзначыў, што газета застаецца актуальнай нават у эпоху інтэрнэту і тэлебачання. У сваю чаргу першы намеснік мі-

ністра інфармацыі Лілія Ананіч падкрэсліла, што «Советская Белоруссия» яшчэ да таго, як у Беларусі пачалі абмяркоўваць ідэю стварэння газетных холдынгаў, фактычна ўжо зрабіла гэта. Паколькі рэдакцыя выпускае таксама газету «Голас Радзімы», саапісцы «Спецназ», «Беларусь»...

Першы намеснік міністра ўрачыла супраціўляючы знакі «Выдатнік друку Беларусі» і ганаровыя граматы.

САМАЙ ВЫСОКАПАЛАТНАЙ У МІНСКУ З'ЯЎЛЯЮЦА ПРАЦА ФІНАНСІСТАЎ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Па выніках работы за шэсць месяцаў гэтага года намінальная заробатная плата ў цэлым па арганізацыях Мінска склала Br4181,3 тыс., у тым ліку за чэрвень — Br4807,7 тыс. У параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года яе тэмп росту склаў 204,8 працента, рэальная заробатная плата бюджэтнікаў з улікам тэмпаў росту спажывецкіх цэн павялічылася на 5,5 працента.

У профільным камітэце адзначылі, што пры запланаваным узроўні заробатнай платы за студзень — снежань 2012 года (Br4310 тыс.) яе фактычная велічыня за студзень — чэрвень 2012 года склала Br4181,3 тыс., або 97 працэнтаў.

Сярэднямесячная заробатная плата за пер-

шае паўгоддзе склала \$502 у эквіваленце, у тым ліку за чэрвень — \$578. Гэта самы высокі ўзровень па рэспубліцы, падкрэслілі ў Камітэце па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама.

Паводле даных Нацыянальнага статыстычнага камітэта Беларусі, па выніках работы за студзень — май гэтага года прадукцыйнасць працы ў Мінску склала 104,9 працэнта (у прамысловасці — 111,8 працэнта) пры тэмпах росту рэальнай заробатнай платы 102,3 працэнта.

Як адзначылі ў галоўным статыстычным упраўленні горада Мінска, запазычанасці па выплатае заробатнай платы за перыяд з 1 студзеня па 1 ліпеня гэтага года сталічнымі прадпрыемствамі і арганізацыямі дапушчана не было.

НА КАРЫСЦЬ ЛЮДЗЯМ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Жыллё і выгоды

Часам людзі прыходзяць на прыём да губернатара з застаралымі праблемамі, якія не вырашаліся гадамі. Так, напрыклад, жыхаркі аднаго завулка ў прыгараднай вёсцы Малая Бароўка пакарскадзілі, што ўжо шмат гадоў ім не могуць зрабіць нармальную каналізацыю. Штомесяц жыхары плацяць немалыя грошы прыватнікам за асэнізацыю, многія — са сваіх пенсій, і ўсё яшчэ здаецца на лепшыя часіны, бо гэта абцяжароўвае пачынальнікі ў сваіх адказах на запальты.

Між тым, ажыццяўленне праекта для таго, каб зрабіць у вёсцы каналізацыю, каштуе аж 18 мільяярдаў рублёў, а грошай у гарадской казне не хапае. Пётр Руднік запатрабаваў выканаць работы пазатэмна і знайсці магчымасць зрабіць каналізацыю на вуліцы заўяўнікаў ужо сёння.

Жыхарка элітнага дома ў цэнтры Магілёва на вуліцы Ціміразеўскай некалькі гадоў не можа дамагчыся ад камунальных службаў ліквідацыі затэлефанавана.

— Я жыву ў кватэры на першым паверсе і таму вымушана з 2009 года хадзіць у падвал як на працу, кожны два тыдні правяраць, ці суха там, і змагацца з вільгацю, — паскардзілася Таццяна Уладзіміраўна Ганчарова.

Пётр Руднік вырашыў стварыць спецыяльную камісію з ўдзелам розных службаў і спецыялістаў, якая літаральна на працягу тыдня павінна вызначыць крыніцу затэ-

лення падвала і знайсці спосаб яе ліквідаваць. Шматдзятная маці з Горак, якая выхоўвае чацвярых дзяцей, просіць дапамагчы з жылём: раней здымала кватэру, а цяпер апынулася літаральна на вуліцы. Аксана Малец толькі 8-я на жыллёвай чарзе шматдзятных сем'яў, таму кіраўнік вобласці даў заданне тэрмінова абследаваць умовы пражывання, у тым ліку і тых, хто стаіць наперадзе заяўніцы. Шматдзятным сем'ям, дзе няма магчымасці трыццаць і чакаць яшчэ, ці ў якіх ёсць дзеці-школьнікі, — выдзеліць жыллё. Нават нягледзячы на тое, што ў Горках ідзе падрывоўка да «Дажынак-2012» і там працуюць шмат іншагародніх будаўнікоў.

Бабруйчане прыехалі ў абласны цэнтр, каб высветліць лёс свайго новага дома. Тры гады існуе кааператыв, але будаўніцтва дома так і не пачалося. На гэта быў канкрэтны адказ: будаўніцтва павінна пачацца напрыканцы гэтага года, а завяршыцца ў наступным. Цяпер шмат пытанняў узнікае па будаўніцтве новага жылля, яго аплаты і тэрмінаў уводу, таму Пётр Руднік даў старшынні кааператыва шэраг парад, якія дазваляць пазбегнуць у будучым многіх праблем.

Мядовая справа

Кіраўнік Магілёўскай вобласці паведаміў, што ў Быхаўскім раёне трэба развіваць пчаларства.

— Гэта будзе адно з першых маіх даручэнняў новаму старшы-

ні Быхаўскага райвыканкама, — сказаў Пётр Руднік. — Тэрыторыя раёна вялікая, але сельскагаспадарчых зямель няшмат, затое многа лясцоў, таму трэба энергійна развіваць пчаларства.

Такому меркаванню спрыяў зварот мужа і жонкі Мамаевых, якія маюць пасеку ў вёсцы Новы Быхаў. Марына Мамаева прыехала на прыём да губернатара. Яна расказала, што пасеку сам'я трымае больш за 20 гадоў і яна пасека хова вандруе ўлетку на збор мёду ў Расію, але цяпер гаспадары сумняваюцца: ці варта ўвогуле працягваць гэтую справу? Заяўніца шыфра сказала, што яна і яе муж не знаходзяць падтрымкі сярод мясцовага кіраўніцтва і жыхароў, нягледзячы на тое, што яны шмат працуюць і зарабляюць сабе на жыццё дастойна, і прывяла канкрэтныя жыццёвыя сітуацыі.

Пётр Руднік паабяцаў садзейнічаць пчаларам. Ёсць таксама ідэя з рэалізацыі мёду. Хутка перасоўная пасека Мамаевых вернецца з Курскай вобласці і прывязе больш за 80 кілограм выдатнага грэцкага мёду. Акрамя таго, што яго могуць набыць прадпрыемствы харчовай прамысловасці, з'явілася ідэя зрабіць яго расфаскоўку на Быхаўскім кансервава-сушальным заводзе, а гандаль бярозцаў яго данесці да спажывцоў. Так могуць рабіць і іншыя пчалары.

— Трэба есці не цукар, а мёд, — з гэтай высновай Марыны Мамаевай пагадзіўся і кіраўнік вобласці. — Гэта вельмі карысна для здароўя нашых людзей.

Ілона ІВАНОВА.

НАВІНЫ

ПАДЗІЕ

ФАКТЫ

ПАДАРАЖЭЛІ НЕКАТОРЫЯ ЖЫЛЛЁВА-КАМУНАЛЬНЫЯ ПАСЛУГІ

Павышэнне тарыфаў на некаторыя жыллёва-камунальныя паслугі для насельніцтва прадулжэдна пастановай Савета Міністраў № 702 ад 30 ліпеня 2012 года.

Згодна з дакументам, з 1 жніўня тарыф на паслугі па тэхнічным абслугоўванні жылых дамоў павялічаны на 105 рублёў — да 500 рублёў у месяц за квадратны метр агульнай плошчы жыллага памяшкання. Падаражэла і карыстанне ліфтамі — Br2,2 тыс. з аднаго чалавека ў месяц. Раней беларусы плацілі за гэтую паслугу Br1,7 тыс. На 11,8% павысіліся тарыфы на прыродны газ, які выкарыстоўваецца ў жылых дамах, кватэрах і дамах членаў садоўных таварыстваў, а таксама для ацяплення нежылых памяшканняў. Кошт электрычнай энергіі павысіўся на 23,7%. У прыватнасці, аднаствачны тарыф на электраэнергію ў жылых дамах і кватэрах, абсталяваных ва ўстаноўленым парадку электрычнымі ліфтамі, павышаны на 48 рублёў — да 250,6 рубля за 1 кВт/г.

Надзея ДРЬІЛА.

БУЙНЕЙШАЯ СОТАВЫ АПАРАТАРЫ БЕЛАРУСІ ПАВЫСІЛІ ТАРЫФЫ

Сотавыя аператары МТС і velcom павысілі тарыфы, паведамляе БЕЛТА.

Сотавы аператар МТС павысіў кошт паслуг у сярэднім на 10-12 працэнтаў. На асобных тарыфных планах паслугі падаражэлі больш як на 20 працэнтаў. Змяненні закранулі абаненцкую плату, а таксама ўнутрысеткавыя і міжсеткавыя выходныя званкі. Кошт SMS-паведамленняў, міжнародных званкоў, міжнароднага роўмінгу і паслуг мабільнага інтэрнэту захаваліся на ранейшым узроўні. Без змянення засталіся сацыяльна арыентаваныя тарыфныя планы, а таксама памеры штомесячных плацячоў па рэстармнуоўцы за абсталяванне ў рамках раней заключаных дагавораў.

Генеральны дырэктар СТАА «МТС» Уладзімір Карповіч растлумачыў павышэнне тарыфаў «эканамічнымі фактарамі» і неабходнасцю «кампенсавання выдаткаў кампаніі па падтрыманні і развіцці сеткі, укараненні новых тэхналагічных рашэнняў, рэалізацыі патрабаванняў заканадаўства, якія прад'яўляюцца да аператараў сотавай сувязі».

Аператар velcom павысіў цэны ў сярэднім на 7-9 працэнтаў. Так, абаненцкая плата ў тарыфных планах «Свая сетка», «Усе гавораць» і «Бізнес+» вырасла на 7 працэнтаў, а тарыфы на званкі ў тарыфных планах «Свая сетка», «Усе гавораць», Smart500, Smart1000 і «Бізнес+» падраслі на 9 працэнтаў.

Акрамя таго, з 1 жніўня ў сярэднім на 12 працэнтаў павышаны кошт выходных міжнародных званкоў. У ЗП «Вэлком» гэта тлумачыць павышэннем для кампаніі тарыфаў з боку РУП «Белтэлкам». Памеры штомесячных плацячоў за абсталяванне, набывае ў рэстармнуоўцы ў рамках раней заключаных дагавораў, засталіся нязменнымі.

«АЎТАМАТ» ГІТАРА»

У Наваполацку пад патраганам дзяржаўнага сакрата Работы Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі Рыгора Ропоты прайшоў першы міжнародны конкурс песні «Аўтамат і гітара».

Фэст арганізаваны пры падтрымцы Віцебскага аблвыканкама і Наваполацкага гарвыканкама. Ініцыятарам яго правядзення стала грамадская аб'яднанне «Беларускі саюз ветэранаў вайны ў Афганістане».

Конкурс праходзіў пад дэвізам «У сённяшняга без мінулага — няма будучыня... Мы памятаем!». У ім узялі ўдзел выканаўцы з Расіі, Украіны, Казахстана, Беларусі, Эстоніі, Латвіі, Літвы.

Сярод канкурсантаў быў і вакальна-інструментальны ансамбль УУС Віцебскага аблвыканкама «Паўночны Захад» у складзе мабраў міліцыі Аляксандра Лазарава, Сяргея Кавалеўскага, Дамітрыя Мядзведзева, Вадзіма Балаболова і капітана міліцыі Сяргея Коцікава. Гэты калектыў, выканаўшы песню «Афіцэрскі гонар» Алена Гаўрылюка і аўтарскую песню Сяргея Коцікава «Добры дзень, горад», заняў трэцяе месца ў намінацыі «Ансамбль». Гран-пры быў прысуджаны групе «Трасёры» са Смаленска.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ПАМЕЖНАЯ ТРАГЕДЫЯ

23-гадовы хлопец з польскай вёскі Кузаўка патануў ў Заходнім Бугу падчас адпачынку. Там цела знайшлі не змаглі, бо цягнем яго прыбыла да беларускага берага. Труп заўважылі брэсцкія памежнікі. Патанулага вынілі з вады і даставілі ў морк Брэсцкай абласной бальніцы. Пасля працэдур па апазнання цела перадалі родным у Польшчу.

Яна СВЕТАВА.

Фота Андрэя КТЕШУЧУКА.

ДАРАЖЭЙ ЗА УСЁ Ў ВНУ БЕЛАРУСІ КАШТУЕ ПАДРЫХОТКА СТАМАТОЛАГАЎ І ПРАВАЗНАЎЦАЎ

Даражэй за усё ў вядучых ВНУ Беларусі каштуе падрыхтоўка стаматолагаў і правазнаўцаў, паведамляе БЕЛТА.

Так, кошт вучобы ў Беларускім дзяржаўным медыцынскім універсітэце за навуальны год для грамадзян Беларусі вагаецца ад Br5 млн 480 тыс. па спецыяльнасці «фармацыя» для заочнікаў да Br15 млн 960 тыс. Столькі каштуе падрыхтоўка першакурсніка дзённай формы навучання па «стаматалогіі» — гэта адна з самых дарагіх у краіне спецыяльнасцяў.

Сярод дарагіх спецыяльнасцей таксама «правазнаўства» і «эканамічнае права» на юрыдычным факультэце БДУ і «міжнароднае права» на факультэце міжнародных адносін гэтай жа ВНУ — Br14 млн 950 тыс.

У Беларускім нацыянальным тэхнічным універсітэце кошт вучобы для студэнтаў першага курса вагаецца ад Br12 млн 600 тыс. да Br12 млн 800 тыс. «Мы не ў лідарах па цэнах на навучанне. Хоць інжынерная падрыхтоўка патрабуе вельмі вялікіх затрат. Трэба вельмі моцная матэрыяльная база», — адзначыў першы прарэктар БНТУ Федар Панцляеўка.

Для параўнання, за мяжой, напрыклад у Вялікабрытаніі, ЗША, даражэй за усё каштавае навучанне па медыцынскіх і інжынерных спецыяльнасцях, танней за усё там падрыхтаваць настаўніка, расказаў першы прарэктар БНТУ.

У Беларускім дзяржаўным універсітэце інфарматыкі і радыёэлектронікі даражэй за усё ацанілі навучанне на факультэтах камп'ютарных сістэм і сетак, інфармацыйных тэхналогій і кіравання, інжынерна-эканамічным — Br14 млн 700 тыс. Тым, хто паступіў на факультэты камп'ютарнага праектавання, радыётэхнікі і электронікі, тэлекамунікацыі, трэба заплаціць за навуальны год на Br2 млн менш, гэта значыць Br12 млн 700 тыс.

ВНУ Беларусі пачалі выстаўляць на сваіх сайтах кошт навучання для першакурснікаў-платнікаў з 28 ліпеня. У ліку першых з коштам навучання вызначыліся ў Беларускім дзяржаўным эканамічным універсітэце і ў Віцебскім дзяржаўным універсітэце імя П. Машэрава.

У БДУў спецыяльнасці падзялілі на дзве групы па адной з іх кошт складзе Br11 млн 358 тыс. 600, па другой — Br11 млн 587 тыс. 500. У ВДУ імя П.Машэрава найдаражэй будзе каштаваць навучанне студэнта-правазнаўца — Br12 млн 208 тыс. Навучанне ж на іншых спецыяльнасцях танней — Br10 млн 758 тыс.

Вучоба ў МДЛУ ў 2012—2013 навучальным годзе будзе каштаваць першакурсніку Br10,7 млн, а заочніку — крыху больш як Br3,5 млн.

У Міжнародным дзяржаўным экалагічным універ-

сітэце імя А.Д. Сахарова вядомы кошт навучання для першакурснікаў сталежара на двух факультэтах: экалагічнай медыцыны і маніторынгу навакольнага асяроддзя. На першым студэнты павінны плаціць амаль Br11 млн 500 тыс., на другім крыху больш як Br11 млн. «Па астатніх курсах кошт знаходзіцца на ўзгадненні ў Міндукацыі», — удакладніў і ВНУ.

Як расказалі кіраўніцтвам БЕЛТА ў Міністэрстве адукацыі, з гэтага года дагаворы на навучанне павінны падпісваць усе настаўніцтва — і тыя, хто будзе залічаны на бюджэтную форму атрымання адукацыі, і тыя, хто будзе вучыцца платна. Дагаворы на навучанне ў гэтым годзе абавязаны падпісаць усе першакурснікі дзённага, заочнага, бюджэтнага і платнага аддзяленняў, якія паступілі ў ПТВ, ССНУ і ВНУ. Падпісанне такога дагавора істотна дэдыплінуе як навучэнцаў і студэнтаў, так і педагогаў, і нават работаўцаў. Адзначым, што ў дакументах, якія падпісваюць тыя, хто паступіў, абавязкова ўказаны кошт адукацыйнага і пры-

У краіне

АНТЫКРЫЗІСНАЯ СТРАТЭГІЯ, ЯКАЯ НАМ ПАТРЭБНА

Калі мы кажам пра моц і слабасць «прарасійскай апазіцыі» ў Беларусі, нельга не задацца пытаннем: ці не ўласцівыя тыя ж характарыстыкі для палітычнай пазіцыі беларускага кіраўніцтва? Бо апошняга грунтуецца на той жа самай тэндэнцыі да інтэграцыі. На самой справе гэтае пытанне і з'яўляецца адзіным, вартым абмеркавання.

Працэдурна вылучэння кандыдатаў у дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь вызначыла абсалютнае дамінаванне беспартыйных кандыдатаў. Актыўнасць партый у 2012 годзе яшчэ меншая, чым была ў 2008-м. У гэтых умовах праз некалькі месяцаў мы атрымаем парламент, складзены ў большасці сваёй з асобных дэпутатаў і іх індывідуальных поглядаў на тыя ці іншыя рэчы. Гэта парламент без аніводнай партыйнай праграмы ці ідэалогіі.

Больш за тое, на сённяшня дзень у дзяржаўных ці калядзяржаўных сродках масавай інфармацыі ці камунікацыйных пляцоўках кола пытанняў глабальнага фінансава-эканамічнага крызісу таксама не абмяркоўваецца. І гэта ўяўляе сабой пэўную небяспеку. Бо ў гэтых умовах кожны з дэпутатаў сутыкнецца з выклікам глабальнага крызісу таксама індывідуальна. А паколькі зладзіць з такім выклікам самастойна асобы чалавек не зможа, то беларускае грамадства можа напрыканцы 2012-га або ў пачатку 2013 года апынуцца без антыкрызіснай стратэгіі. А ва ўмовах супярэчлівага курсу, які рэалізуе курс расійскай ўлады, ў Беларусі не будзе таксама і магчымасці быць уключанай у нейкую міжнародную ці замежную антыкрызісную пра-

граму. Бо ў Расіі яе проста не існуе, а Еўропа будзе занята сваімі ўласнымі праблемамі.

Тут трэба падкрэсліць, што пытанне антыкрызіснай стратэгіі датычыцца не захавання «палітычнага рэжыму» ці нават «беларускай сацыяльна-эканамічнай мадэлі». Пытанне аб антыкрызіснай стратэгіі напярэдняе закрапае лёс кожнага з 70—80% беларусаў, жыццё якіх залежыць ад існавання і функцыянавання беларускай дзяржавы і вытворчага сектара беларускай эканомікі.

У гэтых умовах выпрацоўка базавых прынцыпаў антыкрызіснай стратэгіі (ці усёй стратэгіі цалкам) з'яўляецца прадметам, перш за ўсё, грамадскай працы, грамадскай дыскусіі і барацьбы. І сёння мы бачым гэтае аднаўленне ў спекуляцыйных аперацыях на рынках (так званы «інвестыцыйны банкінг»). Другі пункт — рух да аднаўлення ў ЗША нацыянальнага банка як асновы для стварэння нацыянальнай (дзяржаўнай) крэдытнай сістэмы. Трэці пункт праграмы Л. Ларуша — маштабны праект інфраструктурнага і прамысловага развіцця ЗША, які завецца NAWARA 2011 года гэты расійскі палітык прагназаваў непазбежны пачатак другой хвалі глабальнага крызісу не пазней 2014 года. Затым у рамках праграмы «Праектная дзяржава» была распрацавана антыкрызісная стратэгія, якая ўключае 100 праектаў развіцця і 1000 інвестыцыйных праектаў, аб-

яднаных па 7 асноўных напрамках, якія аўтары называюць «стваральнымі рэвалюцыямі»: дэмаграфічная, горадабудаўнічая, прамыслова-тэхналагічная, энергетычная, антрапалагічная (адукацыйная), інтэграцыйна-постсавецкая і далёкаўсходняя.

У рамках гэтай дзейнасці «Рух развіцця» распрацаваў на вельмі высокім узроўні больш за 100 праектаў, якія зараз публічна прадставілі на партале «Праектная дзяржава». Таксама Ю. Крупноў і яго прыхільнікі з дапамогай лепшых прафесіяналаў распрацавалі шэраг дактрын, якія дазваляюць адрэагаваць і пачаць развіццё некалькіх галін расійскай эканомікі: авіяцыйная дактрына, горадабудаўнічая, ядзерная і інш.

У ЗША Камітэт палітычнай дзейнасці Ліндана Ларуша, аднаго з найбольш выдатных эканамістаў сучаснасці, аўтара арыгінальнай ідэі Стратэгічнай абароннай ініцыятывы, таксама распрацаваў антыкрызісную праграму, якая складаецца з трох частак. Спядар Ларуш прадставіў гэтую праграму ў звароце да сваіх прыхільнікаў сьнежня 22 ліпеня. Першы пункт яе — узаўнаўленне дзейнасці «Акта Гласа-Стыгала», які забараняе аб'ядноўваць дзейнасць банку з укладамі грамадзян і ўдзел іх у спекуляцыйных аперацыях на рынках (так званы «інвестыцыйны банкінг»). Другі пункт — рух да аднаўлення ў ЗША нацыянальнага банка як асновы для стварэння нацыянальнай (дзяржаўнай) крэдытнай сістэмы. Трэці пункт праграмы Л. Ларуша — маштабны праект інфраструктурнага і прамысловага развіцця ЗША, які завецца NAWARA 2011 года гэты расійскі палітык прагназаваў непазбежны пачатак другой хвалі глабальнага крызісу не пазней 2014 года. Затым у рамках праграмы «Праектная дзяржава» была распрацавана антыкрызісная стратэгія, якая ўключае 100 праектаў развіцця і 1000 інвестыцыйных праектаў, аб-

мечна развіццё на вялікіх тэрыторыях амерыканскага «сярэдняга Захаду». Падрабязная дакументацыя па гэтых праектах таксама даступна ўсім зацікаўленым на сайце Камітэта палітычнай дзейнасці Ліндана Ларуша. Можна сказаць, што гэтыя адметныя грамадскія праекты не з'яўляюцца сям'яй прадметам разгляду і абмеркавання ўрадамі адпаведных краін. Але ж падобныя праекты, распрацоўка якіх на камерцыйнай аснове каштавала б дзясяткі мільёнаў долараў, існуючы і могуць быць выкарыстаны амерыканскай ці расійскай ўладай. І гэта ўжо з'яўляецца вялікім значэннем у справе супрацьстаяння другой хвалі глабальнага крызісу.

Такія антыкрызісныя стратэгіі павінны быць створана, лічу, і ў Беларусі. Гэта было б не толькі добрым спосабам заявіць аб сабе для патрыятычных сіл, незалежна ад іх ідэалагічных прыхільнасцяў, але і вялікім крокам да сацыяльнай і палітычнай стабільнасці Беларусі ва ўмовах глабальнага крызісу ў сярэднэтэрміновай перспектыве. Дарчы, іншых палітычных задач для беларускай дзяржавы, па сутнасці, і няма. Бо ва ўмовах кваліфікацыі празаходняй апазіцыі і супярэчлівага тактыкі «прарасійскай», перамога ў пераважнай большасці выбарчых акруг прадзяржаўных кандыдатаў сумненна не выклікае. Таму было б разумна, каб 23 верасня 2012 года беларускі выбарчык выбраў не толькі 108 новых дэпутатаў, але і нацыянальную антыкрызісную стратэгію, якая забяспечыць яму годнае жыццё ва ўмовах 2013—2014 годаў.

Юрый ЦАРЫК, палітычны аналтык, кіраўнік Грамадскага прэс-цэнтра Дома прэсы tsarik.inform@gmail.com

Table with 15 rows and 2 columns. Title: ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ. Columns: No, Date, time and place of auction, organizer, deadline for document submission, lot number, address of land plot, cadastral number of land plot, area, purpose of land plot, lease term, characteristics of territory and location, conditions and restrictions, conditions for engineering development of infrastructure, initial cost, total cost, expenses for land development, cost of organization and conduct of auction.

ПАЦАДАРМ

Сумесны праект рэдакцыі газеты «Звязда» і Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь

Выпуск № 5 (13)

ПАД КУПАЛАМ НЯБЁСАЎ

МАЙСТРЫ ЛЁТНАГА МАСТАЦТВА

Так называюць іх у народзе. І сапраўды, іх выступленні прыводзяць у захвапенне нават самага пераборлівага глядача. Штогод на парадзе чакаюць гэтую нязменную пяцёрку. Як толькі ў небе з'яўляцца самалёты колераў беларускага сцяга, замірае сэрца, перахоплівае дыханне. Гэта ўсё — пілатажная група «Белая Русь»!

А служаць паветраныя асы ў 206-м цэнтры падрыхтоўкі лётнага складу, што дыслакуецца на Лідскім аэрадроме. Адточваюць майстэрства і ўжо рыхтуюць сабе замену.

Курсантам-лётчыкам чацвёртага і пятага курсаў авіяцыйнага факультэта Ваеннай акадэміі Беларусі пашанцавала вучыцца ў такіх вопытных настаўнікаў!

— Высакласныя лётчыкі-інструктары цэнтры рыхтуюць курсантаў да ўзроўню 3-га класа, — расказвае выканаўца абавязкаў намесніка камандзіра 116-й штурмавой авіяцыйнай базы па ідэалагічнай рабоце гвардыі маёр Андрэй Лявінскі. — Пасля заканчэння Ваеннай акадэміі выпускнікі трэніруюцца да 2-га класа. Затым лётчыкі размяркоўваюцца па розных авіяцыйных войсках часцяў у залежнасці ад іх профілю: хто ў знішчальную, хто ў штурмавую, хто ў транспартную авіяцыю.

206-ы цэнтр падрыхтоўкі лётнага складу прызначаны для павышэння кваліфікацыі работнікаў авіяцыі Ваенна-паветраных сіл і войскаў супрацьпаветранай абароны, а таксама навучання курсантаў-лётчыкаў Ваеннай акадэміі. На ўзброенай базе знаходзіцца вучэбна-баявая самалётная група «Белая Русь».

Лётную практыку курсанты галоўнай ваеннай ВНУ краіны праходзяць на Лідскім аэрадроме на працягу 2 гадоў. На 4 курсе — 3 месяцы практычных заняткаў, на 5 — паўгода. Лятаць ім даводзіцца шмат. Мяркуюць самі: палёты ажыццяўляюцца 2—3 разы на тыдзень, за адзін дзень трэніровак кожны курсант узнімаецца ў неба двойчы, а то і тройчы. А калі палічыць, што будучых лётчыкаў сёлета ўсяго толькі 10 чала-

Старшыня Беларускага саюза афіцэраў Ваенна-паветраных сіл і войскаў супрацьпаветранай абароны генерал-маёр у адстаўцы Каміль МАХМУДАЎ у кабінце самалёта; ён часты гасць на Лідскім аэрадроме.

дзячэат часу хапае (смяецца).

Перш чым атрымаць допуск да кіравання самалётам, курсантам неабходна прайсці тэарэтычную і наземную падрыхтоўку, комплексныя тэарэтычныя заняткі, пасля здачы іспыты. Толькі «лятаюць» яны спачатку на спецыяльных трэнажорах. Пасля добрых вынікаў дапускаюцца да сапраўдных практычных заняткаў. Праўда, доўгі час у палётах іх суправаджаюць лётчыкі-інструктары. Калі ж настаўнік паветранай навукі будзе ўпэўнены ў высокай падрыхтаванасці вучня, тады маладому лётчыку дазваляецца самастойна здзейсніць палёт.

У жніўні 2008 года, у адпаведнасці з загадам міністра абароны Рэспублікі Беларусь, на 206-й штурмавой авіябазе Ваенна-паветраных сіл і войскаў супрацьпаветранай абароны (цяпер 116-я гвардзейская ШАБ) была створана нязштатная пілатажная група «Белая Русь» — на вучэбна-трэніровачных самалётах Л-39 «Альбатрос». Адказным за падрыхтоўку яе лётчыкаў былі прызначаны вопытны лётчык, удзельнік вайны ў Афганістане, першы намеснік камандзіра 206-й авіябазы палкоўнік Аляксандр Зімін.

Узначаліў пілатажную групу і заняў у яе складзе месца вядучага намесніка камандзіра 206-й ШАБ па лётна-метадычнай працы падпалкоўнік Алег Ваерынюк. Першым левым кіраваным стаў маёр Валерый Хіхол, першым правым кіраваным — маёр Міхаіл Пяткоў. На месца другога левача кіраванага быў абраны маёр Леанід Гнілякевіч, а другога правага кіраванага — падпалкоўнік Дзмітрый Цалко.

З рэарганізацыяй 206-й штурмавой авіябазы лётчыкі «Белай Русі» перайшлі ў 206-ы цэнтр падрыхтоўкі лётнага складу.

Пілатажная група «Белая Русь».

— Перад кожным палётам выконваецца перадалётны рэжым, рэжым харчавання і адпачынку, — уводзіць у курс справы намеснік камандзіра вучэбна-трэніровачнай эскадрылі цэнтры маёр Міхаіл Пяткоў. — Пасля курсантаў праходзяць кантроль падрыхтаванасці: юнакі падрабязна распісваюць усе практыкаванні, якія яны будуць выконваць у небе. Абавязковы агляд урача. Гатуюцца да палёту юрыдычна афармляецца: лётчыкі падпісваюць дакументы, што яны падрыхтаваны і нясуць за гэта адказнасць. За дазвол лятаць свой подпіс ставяць і інструктары.

Міхаіл Пяткоў лічыць, што сярэд лётчыкаў выпадковых людзей не бывае: усіх сюды кліча мара. Каму, як не яму, гэта ведаць! Міхаіл Віктаравіч — ваенны лётчык 1-га класа, першы прывы кіраваны ў складзе пілатажнай групы «Белая Русь». У групе — з самага пачатку яе існавання, з 2006 года. Ніводзін парад не прайшоў без яго ўдзелу! У небе — 25 гадоў. На самалётах Л-39 і Су-25 налятаў каля 2000 гадзін!

— Якія адчуванні, калі ляціце над Мінскам, здзіўляеце, прымушаеце охаць і ахаць мінчан і гасцей сталіцы? — пытаюся ў Міхаіла Пяткова.

— Тады ўзнікае толькі адно адчуванне — пачуццё адказнасці. Для гасцей — гэта шоу, для нас — праца, на якой мы проста не маем права зрабіць ніводнай прамашкі.

— Стаць лётчыкам — мара кожнага мужчыны, асабліва калі ён яшчэ хлопчык. Дзеці, напэўна, ганарыцца сваім бацькам?

— Не ганарыцца, а радуюцца за мяне.

А мы ганарымся, калі глядзім у святло неба, захапляемся паветраным шоу! І будзем яшчэ доўга дзіўліцца ім! — гэтай нязменнай пяцёркай з лідскай зямлі!

Камандзір 116-й гвардзейскай штурмавой авіябазы, ваенны лётчык-снайпер гвардыі палкоўнік Аляксандр КАРАЎ.

Вераніка КАНЮТА.

■ Вылучыліся!

СЯРГЕЙ І АЛЕСЯ РАМАШКІ — ЛЕПШАЯ ВАЕННАЯ СЯМ'Я!

Ужо чацвёрты год у 116-й гвардзейскай штурмавой авіяцыйнай базе праходзіць агляд-конкурс «Сям'я — крышталёвае грамадства», дзе выбіраюць лепшую ваенную маладую сям'ю.

Удзел могуць прыняць маладыя сем'і, якія ўзялі шлюб упершыню, займаюць актыўную жыццёвую пазіцыю. На момант удзелу ў конкурсе адзін з членаў сям'і павінен з'яўляцца ваеннаслужачым ва ўзросце да 31 года — такіх патрабаванняў да кандыдатаў на ганаровае званне.

Сёлета на яго прэтэндавала 6 сямейных пар. Найбольш паспяхова справілася з усімі заданнямі сям'я Рамашак. Сяргей і Алеся ўжо другі год удзельнічаюць у конкурсе — і другі раз перамагаюць!

Дык як выглядае лепшая ваенная сям'я? І ў чым сакрэт дабрабыту сям'і Рамашак? Ці ім проста шанцуе?

Сяргей — памочнік начальніка тэхнічнага разліку падрыхтоўкі самалёта і рухавіка ў 116-й гвардзейскай штурмавой авіяцыйнай базе. Алеся — тэхнолаг РУП «Белмед-прапараты». Сяргей родам з Івацэвіч, у Лідзе праходзіць службу па кантракце. Алеся нарадзілася ва Украіне. Толькі за 3 гады, што сям'я пражыла ў Лідзе, горад сапраўды паспеў стаць для іх родным. І відэаролік «Мой родны кут, як ты мне мілы», прадстаўлены на другім этапе конкурсу ў Мінску, быў прысвечаны навіята гораду з прыгожым жаночым імем.

— Ідэальная ваенная сям'я — калі ёсць узаемаразуменне паміж мужам і жонкай, — лічыць Сяргей і Алеся. — Для нас дастаткова аднаго позірку, жэсту і слова, каб зразумець адзін аднаго.

Даказалі Рамашкі гэта і на адным з конкурсаў. Кожны з іх размаўляў на сваёй роднай мове: ён — па-беларуску, яна — па-украінску. Удалося пераканачы і членаў журы: размаўляючы на розных мовах (у прамым сэнсе) часам знайсці ўзаемаразуменне значна прасцей, чым у пераносным.

Сяргей і Алеся Рамашкі — лепшая ваенная маладая сям'я.

Вядома, вызначыць лепшую ваенную сям'ю толькі па тым, хто хутчэй абярэ бульбу тупым нажом ці прышые каўнер, было б вялікай памылкай. Аднак гэта конкурс. І рыхтавацца да яго рашце, змагацца за перамогу і атрымаць яе — дарагога каштуе.

— У наступным годзе зноў будзеце ўдзельнічаць у конкурсе?

— Мы ўжо справіліся з усімі заданнямі, хай паспрабуем калегі. Нас чакае іншае, больш сур'ёзнае выпрабаванне: неўзабаве народзіцца сын!

Ніхто не сумняваецца, што і з гэтым «выпрабаваннем» сям'я Рамашак справіцца на «выдатна»!

Вераніка КАНЮТА

«Удасканалваем майстэрства — дзеля бяспекі краіны»

2 ЖНІЎНЯ — ДЗЕНЬ ДЭСАНТНІКАЎ І СІЛ СПЕЦЫЯЛЬНЫХ АПЕРАЦЫЙ УЗБРОЕННЫХ СІЛ

Пяць гадоў таму, 1 жніўня 2007 года, ва Узброеных Сілах Рэспублікі Беларусь з'явіўся новы орган ваеннага кіравання, які распрацоўваў і развіваў тэорыю імянення сіл спецыяльных аперацый. Ім у нашай краіне надаецца асабліва ўвага, каб баяздольнасць і эфектыўнасць у гэтых частках павышалася.

Па словах камандуючага сіламі спецыяльных аперацый Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь генерал-маёра Алега БЕЛАКОНЕВА, тэарэтычныя распрацоўкі паспяхова прымяняюцца на практыцы.

— Ужо сёння ў злучэннях і вайсковых частках сіл спецыяльных аперацый мы замянілі састарэлую аўтамабільную тэхніку на аўтамабілі высокай праходнасці айчыннай вытворчасці тыпу «МАЗ», — адзначае Олег Белаконеў. — Закуплена найноўшая стралковая зброя: аўтаматы, снайперскія вінтоўкі і боепрыпасы да іх. Войскі атрымалі прыборы назірання, акуляры начнога бачання, лазерныя дальнамеры, цеплавізарты. Акрамя таго, на ўзбраенне да наяўных аўтаматаў і кулямётаў паступілі новыя аптычныя прылады.

Наперадзе ў спецыяльных сілах — планавая мадэрнізацыя і закупка новых узораў узбраення і тэхнікі. Важным крокам стане набыццё малагабарытных беспілотных апаратаў «Маскіт» (Беларусь) і «Ластаўка» (Расія). Гэта дазволіць на многа павялічыць выведвальную магчымасць і атрымаваць звесткі ў рэжыме рэальнага часу. Да 2015 года плануецца таксама закупіць новыя дэльталёты. Дарэчы, сёлета дзеля найбольш эфектыўнага выканання задач, што ставяць перад сіламі спецыяльных аперацый, у вайсковыя часткі і злучэнні паступілі легкавыя аўтамабілі «Багатыр», а таксама парашутныя сістэмы «Ляснік-3» і грузавыя кантэйнеры да іх.

Алег Белаконеў асабліва падкрэсліў, што сёння падрыхтоўка сіл спецыяльных аперацый ажыццяўляецца неспасрэдна на ўласнай вучэбна-матэрыяльнай базе. «Мы ўвесь час удасканалваем сваё майстэрства, адпрацоўваем новыя метады і падыходы дзеля бяспекі Беларусі».

Любоў КАСПЯРОВІЧ.

■ Выпрабавана на сабе

На працягу некалькіх дзён на тэрыторыі Брэсцкай вобласці праходзіла спарбніцтва на лепшую разведвальную групу Узброеных Сіл.

У раён разведкі

...Разам з разведчыкамі рыхтуюцца да аднаго з самых цяжкіх выпрабаванняў спарбніцтва — выхату групы ў раён разведкі. Не жартачы, наперадзе 30-кіламетровы марш па лясных сцежках. Трыццаць кіламетраў — гэта калі пашанцуе, калі камандзір групы дакладна правядзе сваіх разведчыкаў па паказаным на карце маршруце. Але ж ісці трэба будзе па незнаёмай мясцовасці, прычым у асноўным — уначы...

Паклаўшы ў заплечнік сухі паёк, шнуровыя берцы. Раюся з кіраўніком спарбніцтва палкоўнікам Алегам Тулікам: можа, пайсці ў красоўках? «Вазьмі іх на падмену, глядзіш, спатрэбяцца», — ухіліста адказвае афіцэр. Адчуваю, што Олег Тулік, з якім мы знаёмыя даўно, нешта недагаворвае.

Прызнаюся, «паміраць» на дыстанцыі не зусім хочацца, але трэба адчуць на сабе ўсе нягоды жыцця разведчыка. Ну і рамантыку, зразумела. А потым данесці перажытыя ўражанні да чытачоў.

Між тым, ведаючы сур'ёзны ўзровень падрыхтоўкі шматлікіх разведгруп, прашу Алега Анатольвіча «прымацаваць» мяне да разведчыкаў, якія змогуць прайсці дыс-

З разведгрупай у тыл «ворага» накіраваўся наш нязштатны карэспандэнт

танцыю ў хуткім тэмпе, але наўрад ці ўвесь час будзе бегчы. А яшчэ прашу, каб група менш блукала. Але гэтага кіраўнік спарбніцтва абяцаць не можа — мясцовасць разведчыкам незнаёмая, маршрут пракладваў сам і вельмі старанна. Калі камандзір сабецца з маршруту, то група апынецца альбо ў непразорным гушчары, альбо ў балочы. Працягнуць рух па маршруце можна толькі вярнуўшыся ў пункт, адкуль разведчыкі пачалі блукаць. Таму дакладны спосаб, каб не збіцца з дарогі, — праз кожныя 200—300 метраў звяртаць кірунак свайго руху з кампасам і картамі. Дазвалялася таксама карыстацца GPS-навігатарамі.

Не ведаю, улічаны былі мае пажаданні або не, але ісці трэба было ў «фарватары» разведгрупы, якая ўвайшла сабой 120-ю гвардзейскую асобную механізаваную бригаду. Як мне здалось, асаблівай радасці ў хлопцаў гэта не выклікала. Прынамсі, пасля выпадкова пачутага: «Нічога, адарвёмся», я зразумел: мы пабяжым!

Адна за адной групы выходзілі на этап. Іх вывад у тыл саперніка ажыццяўляўся наземным спосабам — на аўтамабілі.

У чаканні сваёй чаргі сядзім на прагрэтай гарачым сонцам зямлі, атрымліваючы асалоду ад рэдкіх павеаў свежага ветрыку. Хтосьці з разведгруп, зрабіўшы з вяртоўкі ланцужок, спрабуе надзець яго на шыю барбоса, які праводзіць разведчыкаў: маўляў, баявая ахова ў варажым тыле не перашкодзіць. Бяздомны сабака, які камфортна адчувае сябе ў палымых лагерах, ісці з разведкай у тыл саперніка адмаўляецца — занадта вялікая нагрузка.

Знаёмлюся з камандзірам нашай групы — гвардыі старшыня кантрактнай службы Андрэй К. «Тэрмінова» праходзіў у разведбаце роднай 120-й. На пасадзе камандзіра групы выпускнік Мазырскага інжынерна-педагагічнага вучылішча Андрэй крэху больш за год. Марыць стаць афіцэрам. Чаму не скончыць «лейтэнанцкі» курс на факультэце павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў Ваеннай акадэміі Рэспублікі Беларусь? Аказваецца, гэтай вясной марыў

там прайсці навучанне, але, на жаль, на той час да года знаходжання на афіцэрскай пасадзе вайскоўцу-кантрактніку не хапіла ўсяго 20 дзён (абавязковая ўмова залічэння на курсы). Нават праз час адчуваўся разведчыкам незнаёмай, маршрут пракладваў сам і вельмі старанна.

Усе астатнія ў групе — «дэмбелі». Праз пару тыдняў — звалненне ў запас. ...Нарэшце, наша чарга. Заскокваем у кузаў машыны. Ледзь зрываецца з месца, як палігонны пыл ахутвае нас. Падскокваючы на выбоінах, з цяжкасцю ўтрымліваемся на драўляных лаўках. Хутчэй бы ўжо завяршылася гэтая «дэсантанне»!

Каманда «Да машыны!». Камандзір групы атрымлівае карту з маршрутам руху ў раён разведкі (такім чынам арганізатары спарбніцтва выклічаюць любоў ўцеку інфармацыі). Вывучышы яе, Андрэй К. ставіць заданне разведчыкам. Група прымае баявы парад і накіроўваецца ў дарогу.

На гадзінніку 17.20. «Скокі» пачаліся. Наперадзе — шматкіламетровы марш, прайсці які трэба не больш чым за 12 гадзін, інакш — незалік. Праўда, хуткасць — яшчэ не гарантаваць.

Адна з расійскіх груп, якая выйшла крыху раней за нас, павольна надзявала на ногі панчохи ад агульнавайсковага ахоўнага камплекту. Разведчыкаў 120-й перспектыва

рантыя поспеху. Упор — на якасць. Трапіў у засаду — з лепшых можаш апынуцца ў горшых. Штрафныя балы налічваюцца таксама за незахаваанне правілаў маскіроўкі, баявога парадку групы, тактыкі дзеянняў. І гэта справядліва, бо ў баявой абстаноўцы цаной памылкі можа стаць жыццё.

Афіцэры, якія прыехалі на чале расійскіх камандаў (за пляччамі ў некаторых — баявы досвед), яшчэ да пачатку спарбніцтва ўхвальна адгукваліся пра такую метадыку ацэнкі. Ахвотна дзяліліся расійскія разведчыкі і сваім досведам. Напрыклад, напярэдні, падчас выканання нарматываў па прадметах спецыяльнай падрыхтоўкі, яны заслужылі нямаля ўхвальных водгукаў суддзяў.

...Ад успамінаў аб першым дні спарбніцтва мяне адцягнуў шырокі ручай, які перакрываў шлях разведгрупе. Цяпер я зразумел парадку Алега Туліка пра красоўкі — «вазьмі на падмену».

Адна з расійскіх груп, якая выйшла крыху раней за нас, павольна надзявала на ногі панчохи ад агульнавайсковага ахоўнага камплекту. Разведчыкаў 120-й перспектыва

намачыць ногі, відаць, не спалохава, і разведгрупа рушыла праз раўчук. Я таксама ступіў у ваду.

Пасля пераадолення хай і невялікай воднай перашкоды ў бярцах агідна хлопала вада. Наперадзе бегла разведгрупа. Я з цяжкасцю ўвайду, як можна трымаць такі тэмп са зброяй і 40-кілаграмовымі заплечнікамі.

Кіламетр за кіламетрам мы набліжаліся да запаветнай мэты. Выходзілі на кантрольныя пункты, хаваліся ад «сакрэтаў» саперніка, блудзілі па балотах, выглядалі пад нагамі гадзюку або спіўня, каб незнарок не наступіць. У хвіліны кароткіх прывалаў прыгаршчамі закідвалі ў рот сакавітыя чарніцы, каб прагнаць смугу. І зноў ішлі...

У раён разведкі група выйшла далёка за поўнач.

З воляй да перамогі

Крыху пазней я даведаўся, што лепшай на гэтым этапе была разведгрупа 38-й гвардзейскай асобнай мабільнай бригады. Пры гэтым дэсантнікі не атрымалі ніводнага штрафнога бала, вывілі ўсе сакрэты саперніка і нават умудрыліся ўвесці ў зман інашых, якія ішлі па іх следках.

Пасля хтосьці паспрабаваў выказаць здагадку, што брэсцкі дэсантнікі дзейнічалі на добра знаёмай ім мясцовасці, таму паказалі такі высокі вынік. Але гэта няпраўда. Арганізатары спарбніцтва паставілі ўсіх удзельнікаў у аднолькавыя ўмовы. Адзін з доказаў гэтага — пераадоленне ўчастка мінна-выбуховых загарод. «Накрывалі» міннае поле інжынеры 38-й бригады. Разведчыкі 38-й «падарваліся» на ім тры разы. «Паўпльвалі» стомленасць на апошнім этапе спарбніцтва, аслабла ўвага», — прызнаўся потым камандзір групы, які вынес на сваёй чашы «параненых» таварышаў са зброяй і цяжкімі заплечнікамі.

На кожным з этапаў разведчыкі імкнуліся да перамогі. Часам здавалася, што яны рабілі немагчымае.

Групам давалася ўстаць у хуткаплыні агнявы бой з сапернікамі, пераадоляць водную перашкоду, тактычную паласу, весці разведку населенага пункта.

(Заканчэнне на 4-й стар.)

Віктар ГУЛЕВІЧ:

ГОНАР МАЮ!

З гвардыі палкоўнікам Віктарам Гулевічам я сустрэўся напрыкладні ўручэння яму Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь Аляксандрам Лукашэнкам ордэна «За службу Радзіме» III ступені. Яшчэ ўдзень камандзір 38-й гвардзейскай асобнай мабільнай брыгады ўдзельнічаў у штабной трэніроўцы, а ўвечары быў у Мінску.

Будучы камандзір 38-й гвардзейскай асобнай мабільнай брыгады і 15-й асобнай брыгады спецаза Віктар Гулевіч (злева) і Аляксандр Навуменка перад скачком з парашутам, 2007 год.

Адчуваўся, што ў чаканні ўрачыстай цырымоніі камбрыг хваляваўся — пагадзіцца, ня часта даводзіцца прымаць вiншаванні ад Галоўнакамандуючага Узброенымі Сiламі. Хоць бачыцца з Прэзідэнтам краіны гвардыі палкоўніку Гулевічу ўжо даводзілася, і не раз. Кіраўнік дзяржавы ўручаў яму пасля заканчэння камандна-штабнага факультэта Ваеннай акадэміі Беларусі залаты медаль, па выніках комплексных аперацыйна-тактычных вучэнняў — каштоўны падарунак: гадзiнiк. Абменьваўся са моцным поiскам рукi з камбрыгам Прэзідэнт краіны і пасля парадаў.

Ордэна «За службу Радзіме» III ступені гвардыі палкоўнік Віктар Гулевіч удастоены за ўзорнае выкананне воiнскага абавязку, а таксама за ўнёсак у забеспячэнне абароназдольнасцi Рэспублікі Беларусь. У прадастаўленні камандуючага сiламі спецыяльных аперацый Узброеных Сiл генерал-маёра Алега Белаконева да ўзнагароджання афiцэра адзначана, што ён уме- ла і эфектыўна кірава брыгадай і арганізуе яе падрыхтоўку да вы-

Афiцэры

блакіравання і знішчэння тэра- рыстаў, а таксама вызвалення закладнікаў. Кiтайскія і беларускія вайскоўцы паказалі высокую зладжанасць у адпрацоўцы практычных задач.

Успамінаючы антытэрарыс- тычную трэніроўку, камбрыг распавядае, як воiны дзвюх краiн вучыліся зладжана дзейнічаць у агульных баявых парадках, абменьваліся досведам. Дзякуючы беларускім дэсантнікам, кi- тайскія ваенаслужачыя асвоiлі новы спосаб швартоўкі зброi для стральбы ў паветры пры дэсан- таванні.

— Безумоўна, для мяне гэта таксама быў добры вопыт арга- нiзацiі падобных вучэнняў, — прызнаўся Віктар Уладзiмiравiч.

Вызначыўся гвардыі палкоў- нiк Гулевіч і падчас праверкі сiс- тэмы тэрытарыяльнай абароны краіны. На Гожскім палiгоне ён кіраваў тактыка-спецыяльнай вучэннем мабільнага батальёна з падраздзяленнямi тэрытары- яльнай абароны. Падчас вучэн- няў быў якасна адпрацаваны практычныя пытанні сумесных дзеянняў па выяўленні, блака- ванні і знішчэнні незаконных уз- броеных фарміраванняў.

...З Віктарам Гулевічам я знаё- мы даўно, але, прызнаюся, толькі цяпер даведаўся, што пасля шко- лы ён марыў стаць... мараком. Родны брат бабуй (дарчы, кавал- еран дзвух ордэнаў Чырвонай Зоркі і чатырох медалёў «За адвагу») у свой час параў Віцю паступаць у агульнавайсковое ваеннае вучы- ралішча: маўляў, пасля яго мараком стаць вельмі проста.

Вясковы хлопец не ўлаўіў дзе- давай хiтрасi і падаў дакументы ў Маскоўскае вышэйшае агуль- навайскае каманднае вучыліш- ча. Але стаўшы крамлёўскім курсантам, ён хутка зразумеў, што дарога ў маракі яму закры- тая. Зрэшты, лёс скаўіўся так, што праз гады ён усё ж надзеў паласатую цяльняшку. Праўда, дэсантнаю. І акiян яму давялося скараць зусiм iншы — блакiтны і бязмежны.

Аляксандр МАКАРАЎ,
фота аўтара

3 разведгрупай у тыл «ворага»

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

Пераадоўваючы этап за этапам, раз- ведгрупы няўмольна набліжаліся да ра- ёна, дзе трэба было ажыццявіць пошук аб'екта саперніка, вызначыць яго каар- дынаты (з дакладнасцю да 50 метраў) і перадаць іх на базу.

Але саборніцтва на гэтым не закан- чалася. Разведчыкі павiнны былі не толькі выканаць пастаўленую задачу, але і выжыць!

Праўдзiны разведвальную і агнявую засады, пераадоўваючы ўчастак мiн- на-выбуховых загарод, групам у максі- мальна кароткі тэрмін трэба было яшчэ

адарвацца ад пераследу. Пасля чатырох дзён выпра- баванняў гэты трохікалме- ровы марш-кiдок у поўнай бялягой выкладцы даўся нялёгка.

Пераадоўць сябе!

Палкоўнік Алег Тупiк высока ацаніў падрыхтоў- ку разведчыкаў: — Дзейнічаючы на не- знаёмай мясцовасцi, яны даказалі, што здольныя выконваць задачы ў самых цяжкіх умовах, пераносiць высокія фізічныя і псіхала- гiчныя нагрузкі.

Добрай практыкай стала саборніц- тва і для курсантаў факультэта ваеннай разведкі Ваеннай акадэміі, які прадставіў дзве групы. Але калі летас камандавалі разведгрупамі «буквароў», або «куркоў» (як жартам называлі тут курсантаў) афi- цэры, то сёлета яны былі цалкам кур- санцкімі.

Як адзначыў начальнік кафедры сiл спецыяльных аперацый і вайскавой раз- ведкі факультэта ваеннай разведкі пал- коўнік Уладзiмiр Кiрэў, будучы афiцэры ўдзельнічаюць у многіх мерапрыемствах баявой падрыхтоўкі. Толькі сёлета кур- санты выяжджалі на саборніцтвы на лепшую разведвальную групу спецназа Узброеных Сiл, саборніцтвы «Доблесць і майстэрства», чэмпiянат па тактычнай стральбе сярод падраздзяленняў спецы- яльнай і вайскавой разведкі...

У забеспячэнні цяперашняга сабор- нiцтва ўдзельнічалі таксама нашы кур- санты, якія навучаюцца ў Новасiбiрску, у фiліяле ваенна-вучэбнага навуковага цэнтара агульнавайскавай акадэміі Суха- путных войскаў Узброеных Сiл Расійскай Федэрацiі. Іх стажыроўка ў Беларусі бы- ла спецыяльна спланавана ў перыяд пра- вядзення саборніцтва.

Безумоўна, сур'ёзнымі сапернікамі ў беларусаў былі іх расійскія калегі. Пры- чым 4-я гвардзейская танкавая брыгада ўжо не першы раз дасылае сваіх развед-

чыкаў на саборніцтва. Летас развед- група гэтага расійскага злучэння заняла другое месца.

— З кожным годам узровень пра- вядзення саборніцтваў расце, — падкрэсліў кіраўнік расійскай каманды. — Робіцца ўпор на правільныя тактычныя дзеянні разведчыкаў. Досвед, атрыманы падчас саборніцтваў, бярэцца імі на ўзабраенне. ...У выніку нялёгкай барацьбы леп- шай, як і на леташнім саборніцтве, была прызнана разведгрупа 38-й гвардзейскай асобнай мабільнай брыгады, другое ме- сца занялі расійскія разведчыкі з 4-й гвар- дзейскай танкавай брыгады, на трэцім — курсанты Ваеннай акадэміі Рэспублікі Беларусь.

Але, на мой погляд, самая галоўная пе- рамога, якую атрымалі ўдзельнікі выпра- бавання, — гэта перамога над сабой. Калі здавалася, што ўжо няма сіл, калі ад ней- маверных фізічных нагрузак невыносным бо- лем зводзіла мышцi і зменшыць гэты боль мог толькі ўкол прамедолу, развед-

НАТАТКІ НА ПАЛЯХ

Разведгрупа выяўлена

Падчас падрыхтоўкі да саборніц- тваў адна з разведгруп трэніравала- ся пераадоўваць вадную перашкоду. ...Возера. Жабiн хор адчыіна цягне вярчэнню сернаду. Галаўны дозор таежна падраецца да бераса. Імкнучыся застацца незаўважанымі, разведчыкі падыходзiць да чароты. Насыражыўшыся, жабы змўкаюць і над возерам павiсае магiльная цiшыня. Разведгрупа выяўлена.

чыкі пераадоўвалі сябе. Каб выканаць пастаўленую задачу. Любы цаной!

Аляксандр МАКАРАЎ,
Фота аўтара

НАТАТКІ НА ПАЛЯХ

Кемліваць разведчыка

На адным з этапў саборніцтваў разведчыкі пацiкаўіся, ці можна яго пераадоўваць у красоўках? Прадстаўнік судзейскай калегіі сказаў, што гэта не забаронена правiламі саборніцтваў, але красоўкі не павiнны дэмакiраваць разведчыка.

Праз некалькі хвiлін светлыя красоўкі пацiмнелі, шчыльна абкручаныя чорнай iзастужкай.

ФАКТ

Самая шматлікая армія ў свеце

1 жніўня 2012 г. Народна-вызваленчая армія Кітая — самая шматлікая армія ў свеце — адзначыла 85-гадовы юбілей. На сёння там служыць больш як 2,3 мільёна чалавек.

Творцы

ЖЫЦЦЁВЫ МАРШ МАЭСТРА ФЁДАРАВА

Заслужанаму артысту Рэспублікі Беларусь, дырыжор-у канцэртнага аркестра «Нямiга», галоўнаму ды- рыжору ганцэртнага ар- кестра духавых і ударных iнструментаў «Светач», палкоўніку ў адстаўцы Аляксандру ФЁДАРАВУ сёлета, згодна з Указам Прэзідэнта, быў уручаны медаль «За ўклад у развіццё культуры Беларусі».

сам напісаў некалькі песень. Менавіта Фёдарав стварыў у аркестры сваю эстрадную групу «Бiг-Бэнд», якой сёння кіруе Мікалай Федарэнка.

Не памылюся, калі скажу, што сённяшні прафесійны ўзровень Узорна-паказаль- нага аркестра, яго папуляр-насць за мяжой — заслуга маэстра Фёдарова. Невы- падкова якарз пры ім аркестр быў удастоены самай высокай узнагароды — ганарова- га звання «Заслужаны калек- тыў Рэспублікі Беларусь».

Аляксандр Уладзiмiравiч прызнаецца, што вельмі не хацелася пакаіцца калектыву, што створана ўжо на працягу 7 гадоў, было нескладана. Гукі фартэпіяна, змяшчана ўзнеслася мелодыя быццам вялі да пакоя вядомага кампазітара. У тыя хвiліны ён ствараў новую песню — пра ўніверсітэт.

Цяпер Аляксандр Фёдарав вучыць маладо- е пакаленне мастацтваў, якому прывісяўці амаль палову свайго жыцця, — дырыжыраванню. А здаецца, яшчэ толькі сам скончыў музычную школу ў Барысаве, а затым — Мiнскае дзяр- жаўнае музычнае вучылішча імя Гiнкі.

— Мне вельмі цікава працаваць з моладдзю, бо я рэшчэ і сам малады ў душы, — прызнаецца Аляксандр Уладзiмiравiч. — Я стаўлюся да студэнтаў як да сваіх калег. Яны усё таленавіты! Знайсці да іх правільны падыход — таксама мастацтва. І тым цікавей, што моладзь яшчэ не сапсаваная жыццём, яна — як чысты ліст паперы. Ад таго, што ты там «намалюеш», які вопыт перададзi, залежыць іх прафесійная будучыня. Мая задача — запаліць той вугольчык, які ёсць у кожнага таленавітага чалавека, і пераўтварыць яго ва ўнутраны агонь.

Служба ў арміі ніколі не ўваходзіла ў жыццёвыя планы тады яшчэ маладога Аляксандра. Вядома ж, для творчай асобы няма нічога горшага за любіа абмежаванні. Толькі ні ваенная форма, ні воiнскі статут няк не паў- пывалі на яго прыпынкі і перакананні. А на- адварот, служба ў арміі стала вызначальнай у прафесійнай дзейнасцi Аляксандра Фёда- рава. Яшчэ не даслужыўшы патрэбны тэрмін, камандзір аддзялення паступіў на ваенна- дырыжорскі факультэт Маскоўскай дзяржаў- най кансерваторыі імя Чайкоўскага.

— Некалі мой выкладчык з маскоўскай кансерваторыі Мікалай Мікалаевiч Някра- саў казаў: «Я не магу навучыць дырыжыра- ванню. Я толькі даю аснову», — успамінае Аляксандр Фёдарав.

Кансерваторыю Аляксандр Уладзiмiравiч скончыў з чырвоным дыпломам. А тая асно- ва, якая была закладзена яе выкладчыкамі, патрэбна была яму на працягу ўсяго жыцця. Кар'ера ваеннага дырыжора пачалася ў ар- кестры штаба Прыкарпацкай ваеннай акругі ў Львове. Затым амаль чатыры гады ён пра- служыў у Германіі. І вось, нарэшце, спраў- джаецца самая запавятная мара маэстра Фёдарова: ён бярэцца ўзначальваць 7-мы аркестр Мiнiстэрства абароны Беларусі. Ня- просты гэта быў час (пачатак 90-х), аднак у маладога дырыжора ўсё ж атрымалася ства- рыць калектыв аднадумцаў.

Калі Аляксандр Фёдарав прыйшоў на па- сяду начальніка дырыжора Галоўнага ва- еннага аркестра Узброеных Сiл Рэспублікі Беларусь, ён нават і падумаць не мог, што пакіне службу ўжо ва Узорна-паказальным аркестры. На працягу 15 гадоў самаад- най працы ў гэтым калектыве Аляксандру Уладзiмiравiчу ўдалося змяніць не толькі яго назву. Ён амаль цалкам абнавіў рэпертуар,

тэкст і ноты песні «Айчына мая». Аўтар слоў — яе сын, Аляксандр Лягчылаў, а музыку на- пісаў Аляксандр Фёдарав. Не маглі не спы- таць пра гэты твор. Замест адказа пачула цудоўную песню! Мой суразмоўца аказаўся яшчэ і добрым спеваком!

«Айчына мая, Радзіма мая. Ад краю да краю табе прысягаю. Айчына мая, Радзіма мая»... Гэтыя радкі ўзніклі ў галаве Фёда- рава, калі ён, больш як 10 гадоў таму, узрада- ваны, што яму не толькі працягнулі кантракт, а і павысілі ў воiнскім званні (палкоўнік), вы- ходзіў з будынка Мiнiстэрства абароны.

Калі Аляксандр Фёдарав пазнаёміўся з Аляксандрам Лягчылавым, адразу спланав- аў напісаць словы да ўжо гатовай музыкі. Тым больш, і тэкст прыпева ўжо быў. Так склалася, што гэта была першая напісаная Федаравым песня і адны сумесны твор з Лягчылавым.

— Я пазнаёміўся з ім у Гара Лучанка, — успамінае кампазітар. — Гэта быў выдатны чалавек, паэт не толькі ў прафесіі, а ў душы! Я радзі, што сярэваў з Аляксандрам (шка- да, што ён рана пайшоў з жыцця). Мы з ім хацелі напісаць не адзiн твор. Планы так і не ажыццявіліся...

Цяпер кампазітар супрацоўнічае з многімі аўтарамі. Прызнаецца, што ніколі не глядзіць на «масцітасць» паэта. Галоўнае для яго — унутраны змест чалавека, яго талент.

У сакавіку ў Беларускай дзяржаўнай філармоніі адбыўся канцэрт, прысвечаны 40-годдзю творчай дзейнасцi і 60-годдзю з дня нараджэння Аляксандра Фёдарова. І на гэтым маэстра спыняцца не збіраецца. Праў- да, ён сябе і не лічыць кампазітарам. Яго пра- фесія і прызванне — дырыжыраванне. Нават кажа, што для гэтага і нарадзіўся.

— Так склалася, што на працягу свайго жыцця я працаваў з лепшымі аркестрамі СССР, а ў Беларусі 15 гадоў узначальваў Узорна-паказальны аркестр Узброеных Сiл, — гаворыць Аляксандр Уладзiмiравiч. — На- запашаны вопыт перадаю падрастаючаму пакаленню, выкарыстоўваю ў творчай дзей-насцi. Служу Айчыне, мастацтву і роднаму ўніверсітэту!

Веранiка КАНОТА

УЛАДАРЫ ЭФІРУ

У гэтай воiнскай часцi зай- дросны лёс. 60-му Барана- віцкаму Чырванасцяжаму ордэна Аляксандра Неўска- га асобнаму палку сувязі — 70 гадоў.

Як сведчыць гістарычны фармуляр, днём нараджэння воiнскай часцi прынята лічыць 15 чэрвеня 1942 года. Менавіта ў гэты дзень у сяле Петрапаў- лаўка Харкаўскай вобласцi быў сфарміраваны 129-ты асобны полк сувязі. Ва ўмовах вядзення жорсткіх абарончых баёў сувязі- сты часцi практычна адначас- ова прыступілі да выканання баявых задач па разгортванні і абслугоўванні вузлоў сувязі штаба 28-й арміі на Паўднёва-Заходнім фронце.

У кастрычніку 1942 года полк у складзе 4-і танкавай ар- міі прыняў баявое хрышчэнне ў Сталінградскай бітве.

З гэтага часу і да апошніх дзён Вялікай Айчыннай асобны полк сувязі дзейнічаў у скла- дзе 65-й арміі пад камандаван- нем легендарнага палкаводца, генерала арміі, двойчы Героя Савецкага Саюза Паўла Ба- тава. У 1943 годзе воiны часцi ўдзельнічалі ў Курскай бітве. 129-ы асобны полк сувязі пры- няў ўдзел у Чарнігаўска-Пры- пецкай аперацiі, падчас якой фарсіраваў рэку Дзясна і Сож, вызваліў гарады Сеўск, Ноў- гарад-Северскі...

У летнюю кампанію 1944-га сувязісты палка бяруць ўдзел у

Падраздзяленні 60-га асобнага палка сувязі на маршы.

операцiі «Баграціён». У складзе 1-га Беларускага фронту іх бая- вы шлях праходзіў праз Рэчыцу, Калiнкавічы, Бабруйск, Слуцк, Асіповічы... За ўзорнае выка- нанне заданняў і забеспячэнне надзейнай сувязі з войскамі пры вызваленні горада Баранавічы полк заслужыў ганаровае най- менне «Баранавіцкі».

За паспяховае выкананне ба- явых задач воiнскае часцi ўзна- гароджана ордэнамі Чырвонага Сцяга і Аляксандра Неўскага. Перамогу асабовы склад часцi сустрэў у германскім горадзе Трыбэс на беразе Балтыйска- га мора.

Сучасныя метады ўзброенай барацьбы настолькі рушылі на- перад, што нават самае малое адставанне ў прафесіяналізме можа абярнуцца сур'ёзнымі вы- даткамі і наступствамі. Таму ў часцi аптымальна выкарыстоў- ваюць кожную вучэбную гадзі- ну. Баявой вучобе тут заўсёды — зялёнае святло. У вучэбным корпусе палка ёсць добра аб- сталяваны спецыялізаваны клас, дзе салдаты і сяржанты пад кіраўніцтвам дасведчаных прафесіяналаў становяцца ўме- лымі сувязістамі. Не адчуваюць воiны і недахопу ў практыцы: удзельнічалі сувязісты палка ў сумесным аперацыйным вучэнні «Шчыт Саюза-2011».

Нягледзячы на шчыльны графік заняткаў па баявой пад- рыхоўцы і штодзённае няясне дзержурства, камандаванне час- ці заўсёды знаходзіць час і на патрыятычнае выхаванне вай- скоўцаў, а таксама падростаю- чага пакалення абаронцаў Ай- чыны. У гэтым немалая заслуга намесніка камандзіра палка па ідэалагічнай працы падпалкоўні- ка Генадзя Каракі. Паводле слоў афiцэра, трывалы сувязі воiнскі калектыв падтрымлівае з чатыр- ма падшэфіямі навучальнымі ўстановамі Барысаве і Смалевіч. Ніколі не адмаўляюць у дапамо- ге выхаванна падростаючага пакалення абаронцаў Айчыны і iншым навучальным і грамад- скім арганізацыям. Рэгулярна з навучэнцамі школ і дзяржаўнага прафесійна-будаўнічага ліцэя на базе палка праходзяць Дні ад- чыненых дзвярэй, вучэбна-па- пярэдняе музея баявой сла- вы часцi, сумесныя вечары мас- тацкай самадзейнасцi. У канцы навучальнага года з удзелам ваенных сувязістаў, ветэранаў вайны і Узброеных Сiл палкоўні- ка ў адстаўцы Віталія Камiнскага каля двухсот вучняў малодшых класаў ва ўрачыстай абстаноў- цы прыняты ў піянеры. Працую з моладдзю і Савет ветэранаў часцi, які цяпер узначальвае воiн-iнтэрнацыяналіст старшы прапаршчык у адстаўцы Сяр- геі Гайдук.

Тое, што сёння ў падраздзя- леннях сувязі часцi створаны спрыяльны клімат, — нема- ля заслуга камандзіра палка палкоўніка Сяргея Макарава. Адпавядаюць камандзіру і яго намеснікі — падпалкоўнікі Ула- дзiмiр Герасімаў і Генадзь Кара- ка. З года ў год расце вывучка салдат і афiцэраў, сапраўдных майстроў сваёй справы. У пал- ку такіх — большасць. У іх ліку падпалкоўнік Генадзь Шобік, ма- ёр Андрэй Скарынка, капітан Сяргей Суязуў і Яраслаў Алён- чык, старшыя лейтэнанты Дзмі- трый Яраш, Аляксандр Кiшко, Аляксей Альбертовіч, старшы прапаршчык Яўген Урбановіч, прапаршчык Віктар Капыток, старшыня кантрактнай службы Антон Стральчонок...

Па добрай традыцыі свой 70-гадовы юбілей сувязісты ад- значылі ў цесным коле сяброў і аднапалчак. Напрыкладні ўра- чыстасцi ў праслаўленай воiн- ская часцi прайшоў Дзень адчы- неных дзвярэй з запрашэннем ветэранаў вайны і Узброеных Сiл, вучняў падшэфіх школ і бацькоў вайскоўцаў.

Падпалкоўнік запаса Мікалай МАКАРЭВІЧ,
Фота аўтара.

Ратныя будні воiнаў-сувязістаў.

НЫРНУЦЬ, КАБ... ЗЛАМАЦЬ ШЫЮ?

■ Трагедыі лета

Траўмы, якія дзеці і даросля атрымліваюць у гэтыя цёплыя дні, — гэта траўмы на вадзе і ў дарожна-транспартных здарэннях. Што такое траўма на вадзе? Гэта выкір нырвання ўніз галавой, а значыць, пашкоджанне шыйнага аддзела пазваночніка. Частата пасляховага лячэння пры такой траўме — каля 3 працэнтаў. Гэта значыць, рукі-ногі працаваць ужо не будуць, інваліднасць да канца дзён... Што такое траўма, атрыманая падчас дарожна-транспартнага здарэння? Мноства складаных пераломоў, чэрапна-мазгавая траўма і г.д. На працягу першага года пасля здарэння да 80 працэнтаў траўмаваных застаюцца інвалідамі. Што аб'ядноўвае «летнія траўмы»? Злоўжыванне алкаголем і сляпяна вера ў тое, што «пранясце».

Фота Аляксандра КЛЕШЧУКА

Старшыня Беларускага рэспубліканскага таварыства ратавання на водах Аневар ІГАМ-БЕРДЫЕЎ:

— Пяцёрка падлеткаў вырашылі пералпыць рэчку. Толькі адзін далпыў сам, траім падчас марш-кіду стала дрэнна — іх, на шчасце, выратавалі, а пятага выратаваць не паспелі... Бабуля адправіла 7-гадоваму ўнучку і 10-гадовага ўнучка пасвіць кароў. Калі сабралася правесці, унучка ўжо не было — хлопчык патануў. Бабуля спрабавала ратаваць цэла, але і сама патанула... Двое хлопцаў пабеглі на рэчку, трапілі на глыбіню з моцным цячэннем, ніводзін не выратаваўся... Падобныя прыклады можна пералчыць бясконца. Самае важнае на вадзе — быць асцярожным, зрабіць для сябе і сваіх блізкіх элементарнае. Ні ў яким разе нельга сумяшчаць злоўжыванне алкаголем з заплывамі, паколькі ў вадзе жыццёва важна разлічваць сваё магчымасці. Трэба усведамляць, што учора ты ныраў і дно было чыстае, а сёння там можа аказацца якая небудзь пакрышка. Самае дзіўнае, што калі нашы супрацоўнікі папярэджаюць гульцоў са смерцю ад небяспекі, то часта не знаходзяць разумення. Усе супрацоўнікі таварыства працуюць у гэтыя дні, асабліва ў выхадныя, ва ўзмоцненым рэжыме. У нас дзейнічае 60 ратавальных станцый, 7 маневрана-пошукавых груп... Каля ратавальных станцый у нас не зафіксавана ніводнага загінулага. Толькі за гэты тыдзень патанулі 67 чалавек. У

Старшыня Беларускага рэспубліканскага таварыства ратавання на водах Аневар ІГАМ-БЕРДЫЕЎ:

— Пачатку года на нашых дарогах загінула 11 дзяцей і 230 трапілі на бальнічныя ложка з траўмамі і раненнямі. Яшчэ 10 гадоў таму мы прызнавалі пэўную віну саміх дзяцей у такіх сітуацыях: маўляў, сам выбег на дарогу і г.д. Аднак сёння мы схіляемся да думкі, што так ці інакш асноўная віна кладзецца на дарослых, якія не навучылі, не патлумачылі, паспадыявалі, што нічога дрэннага не павінна здарыцца. Дзяцей жа трэба вучыць правілаў бяспечных паводзін на дарозе з 3 гадоў. І наша служба надае гэтым асаблівую ўвагу. Малыя павінны засвоіць не правільна дарожнага руху, а два вельмі простыя прыпынкі. Першы: пустая вуліца — гэта усё роўна праезная частка. Другі: перад выходам на праезную частку заўсёды трэба спыніцца. ДАІ ракамендуе абавязкова прышліць дзяцей у машыне паясным ременем — дыяганальную частку заводзіць за спіну, фіксаваць такім чынам талію, паколькі менавіта дзеці-пасажыры атрымліваюць самыя цяжкія траўмы падчас ДТЗ. Дзіцячае аўтакрэсла — надзейны памочнік бацькоў-вадзіцеляў.

Зараз ва ўсіх рэгіёнах вядзецца падрыхтоўка вулічнай дарожнай сеткі — правяраецца наяўнасць турнікетаў, знакаў, «ляжачых паліцэйскіх», асвят-

Задгачы лабараторыі траўматалогіі дарослага ўзросту РНПЦ траўматалогіі і артапедыі Аляксандр СІТНІК:

— Штогод у Беларусі звыш 600 тысяч чалавек атрымліваюць тыя ці іншыя траўмы — ад лёгкіх пашкоджанняў да самых цяжкіх, якія могуць завяршыцца гібелью. 120 тысяч траўмаў — гэта пераломы кісцей, канечнасцяў, пазваночніка. Кожная пята траўма — досыць сур'ёзная. Лячэнне пры траўмах можа быць як амбулаторным, так і хірургічным. Летась было выканана каля 20 тысяч аперацый, хірургічных умяшанняў па фіксацыі пераломоў. Гэта вельмі многа... Сёлета быў паказальны выпадак. Малады бацька, чья жонка толькі нарадзіла сына, адзначна падзею разам з сябрамі. Распісанне спіртнога скончылася кураннем, а дакладней, зламанай шыяй і інваліднасцю... Нашы супрацоўнікі штодзённа выяжджаюць у розныя куткі рэспублікі для аказання дапамогі пры траўмах падчас нырвання. Вельмі цяжкія ў лячэнні і траўмы, атрыманыя падчас дарожна-транспартных здарэнняў — з удзелам вадзіцеляў і пасажыраў аўтасродкаў, вяселі, пешаходаў. У апошнія гады мы адзначаем, што траўмы становяцца ўсё больш цяжкімі. Пры гэтым у абсалютнай большасці выпадкаў асабіста насцярожанасць, увага маглі прадухіліць трагедыю.

Святлана БАРЫСЕНКА

Учарашні дзень на Алімпійскіх гульнях у Лондане для беларускай каманды зусім нязначна быў звязаны «медальнымі» спадзяваннямі на мужчын: у другой палове дня ў фінале веласпеднай гонкі на індывідуальным трыале выступіў Васіль Кірыенка. У астатнім надзеі былі на жанчын. Сур'ёзнасць сваіх намераў на месца пад сонцам пацвердзіла плыўчыца Аляксандра Герасіміна на дыстанцыі 100 м вольным стылем. Дзеючая чэмпіёнка свету ранішні кваліфікацыйны заплыў пад апошнім нумарам 7 аформіла з другім часам — 53.63 сек., пратусціўшы наперад аўстралійку Мелані Шлангер. А па суме ўсіх заплываў беларуская мела высокі чэцвёрты вынік, што абназдайвала на яе пасляховае вярчэнне выступленне ў паўфінале. У выпадку ўдачы сёння Саша пазмагаецца за медаль у фінальным заплыве самай прэстыжнай дыстанцыі ў плыўцоў. Яшчэ адна наша алімпійская надзея, Вікторыя Чаіка, у стральбе з неўмятычнага пісталета на 25 метраў не прайшла кваліфікацыйны адбор і выбыла з далейшай барацьбы за ўзнагароды. Фінал у гэтай дыстанцыі супаў з выходам на цэнтрынае палатніце на шэрагу дзятчат у вагавай катэгорыі да 69 кг — Дзіны Сазанавіч і Марыны Шкерманковай. Усе галоўныя падзеі ў гэтым пратывападзейні прышліся на вечар. Перыя беларускага тэніс Вікторыя Азаранка ўчора была нархасвет. Напачатку ў яе адзначная гульня 1/8 фіналу з расійкай Надзеяй Пятровай, потым — парная гульня разам з Максімам Мірным супраць дуэта з Германіі. Калі не нагоніць дажджы, што ў Лондане гэтымі днямі часта здараецца, то мікст павінен быў завяршыцца познім вечарам. Як вядома, на тэніс беларусы таксама ўскладваюць вялікі надзеі. Таму напярэдадні прыёмна было ўбачыць Мірнага на кортах Уімблдона ў добрым настроі. У кампаніі з Аляксандрам Бурым ён ішоў з трэнёрыўкі. У гэты час на галоўнай крытай арэне расіянка Марыя Шарпава дэманстравала свой высокі клас у падымку супраць брытанкі Лауры Робсан. Напал гэтага падымку, які завяршыўся перамогай расіянікі 2:0, не састануў папярэднім матч, дзе першая ракетка свету, серб Новак Джокавіч экзаменаваў шатландца Эндзі Мюрэя. Тут таксама без варыянтаў — 2:0. Назіраецца

«Дзіця», што ўсцешыла, па-ступіла і адвучылася. Нават папрацавала... Праўда, крыху: сказала, што ёй не падабаецца, што дужа цяжка, і звольнілася. А паколькі іншай, больш лёгкай работы ёй ніхто не знайшоў, два гады без малага сядзіць дома — проста, штош гатуе і есць, глядзіць серыялы... Маці маўчыць, ёй нічога не кажа, бо шкода ж: адно дзіця... Ды і бацька «ўзрываецца» хіба па дзеньці. Але ж тады — крылатым: «Гэта ж якое здароўе трэба мець, каб нічога не рабіць і жыць!».

«Дзіця», што ўсцешыла, па-ступіла і адвучылася. Нават папрацавала... Праўда, крыху: сказала, што ёй не падабаецца, што дужа цяжка, і звольнілася. А паколькі іншай, больш лёгкай работы ёй ніхто не знайшоў, два гады без малага сядзіць дома — проста, штош гатуе і есць, глядзіць серыялы... Маці маўчыць, ёй нічога не кажа, бо шкода ж: адно дзіця... Ды і бацька «ўзрываецца» хіба па дзеньці. Але ж тады — крылатым: «Гэта ж якое здароўе трэба мець, каб нічога не рабіць і жыць!».

«Дзіця», што ўсцешыла, па-ступіла і адвучылася. Нават папрацавала... Праўда, крыху: сказала, што ёй не падабаецца, што дужа цяжка, і звольнілася. А паколькі іншай, больш лёгкай работы ёй ніхто не знайшоў, два гады без малага сядзіць дома — проста, штош гатуе і есць, глядзіць серыялы... Маці маўчыць, ёй нічога не кажа, бо шкода ж: адно дзіця... Ды і бацька «ўзрываецца» хіба па дзеньці. Але ж тады — крылатым: «Гэта ж якое здароўе трэба мець, каб нічога не рабіць і жыць!».

ЗНОЎ НАДЗЕЯ НА ЖАНЧЫН

Спецыяльны карэспандэнт «Звязды» перадае з Лондана

за такімі матчамі з падтрыбуннага памяшкання, дзе працуюць вядучыя фатографы свету, — адно задавальненне. Ды і на трыбунах яблыку не было дзе ўпасці. Сярод глядачоў падчас гэтых паядынкаў знаходзіліся расійскі міністр фінансаў Аляксей Кудрын і зорка сусветнага хакея Аляксандр Авецкін.

На жаль, на першае знаёмства з кортам Уімблдона ў мяне было няшмат часу, бо ў гэты дзень беларускія журналісты на 18.30 па мясцовым часе былі запрошаны на афіцыйны прыём у беларускае пасольства ў Лондане. Праўда, з улікам часу на дарогу да прэс-цэнтра (а гэта цэлая гадзіна), адтуль 30 хвілін на «шатле» да неабходнай станцыі сталічнага метра, а потым яшчэ паўгадзіны ў цеснаце і духаце лонданскай падземкі, дзе зараз «працуюць» майстры па выцягванні ў людзей кашалькоў з грышмамі, мы не маглі не спазніцца. Праўда, гэта не перашкодзіла нам сустрэць вельмі позікі адказных работнікаў дыплімаі на чале з яе кіраўніком Аляксандрам Міхневічам. Забяжылі наперад, варта сказаць аб дасягнутай дамоўленасці: у выпадку, калі зборная Беларусі па футболе трапіць у чэцвёрфінал, на што ўсе мы вельмі спадзяемся, то пасольства ажака садзейнічаць у транспарце, каб журналісты змоглі дабрацца да Манчэстэра (і назад) на важны паядынак. Дзякуй!!! Таксама паліцэйскі супраць брытанкі Лауры Робсан. Напал гэтага падымку, які завяршыўся перамогай расіянікі 2:0, не састануў папярэднім матч, дзе першая ракетка свету, серб Новак Джокавіч экзаменаваў шатландца Эндзі Мюрэя. Тут таксама без варыянтаў — 2:0. Назіраецца

— у панядзелак, сераду і пятніцу, было б няпраўдай. Хоць жыллё ў прадстаўнікоў друкаваных беларускіх СМІ — гэта звычайны студэнцкі інтэрнат. У пакоях няма санвузла, тэлевізара, халадзільніка. Усе выгоды цывілізацыі за межамі жыллага памяшкання, дзе, праўда, ёсць інтэрнэт. Летне-палывы лагер са сnyderкам у сталавай — не больш. Але ж журналісты — народ звыклы да розных сітуацый. Тым больш супакоіць сябе можна было тым, што на зімовых Алімпійскіх гульнях 1980 года ў амерыканскім Лэйк-Плосідзе савецкая дэлегацыя жыла ў пакоях былой турмы. І нічога — некаторыя паказалі надзвычайны вынік. Ужо праз некалькі дзён ты жыўшэ з думкай, што такія ўмовы — гэта часовае з'ява. Няхай калі-нікالی трэба адстаць чаргу ў душ, але ж блізкасць да цэнтра і да алімпійскай аўтобускай станцыі, адкуль можна дабрацца да месца саборніцтва, а таксама даволі разнастайны сnyderкан — гэта тыя плюсы, якія ў нейкай ступені могуць кампенсаваль адсутнасць звыклага камфорту.

Зрэшты, кожны здольны зрабіць сваё знаходжанне ў Лондане прыемным і цікавым. У некалькіх дзятках хвілін хадзьбы ад месца нашага пражывання знаходзіцца гістарычна-культурны цэнтр Лондана з яго Трафальгарскай плошчай, вуліцай Пікадзілі, адкуль прамыя пешы маршрут да вежы Біг-Бэна і самага высокага ў Еўропе самага агляду. Адтуль — рукой падаць да Таўэрскага моста, дзе надвечоркам збіраюцца тысячы турыстаў, каб паназіраць за падсветкай і алімпійскімі кольцамі. Алімпійскія кольцаў да паўночных паўстаюць ва ўсёй красе, нагадваючы ўсім, што летняя Алімпіяда для Лонда-

на — гэта найважнейшая падзея ў жыцці Вялікабрытаніі. Яе подых адчуваецца штодня на вуліцах брытанскай сталіцы. Апошнім часам тут значна вырасла колькасць веласпедыстаў, якія так імцацца па веладарожжы, што гатовы збіць выпадковы мінакоў, якія перабягаюць вуліцу на чырвонае святло ці проста перасякаюць праезную частку. Таму, што называецца, будзь наагатовы: наглядзі на права, а потым налева і толькі тады пачынай рухацца. На сёмы дзень знаходжаньня ў Лондане пачынаеш прывыкаць да яго парадкаў і ўкладу жыцця, адчуваеш яго размеранасць і прагматычнасць. І подых алімпійскага агню, які нядаўна быў перанесены з цэнтра галоўнай спартыўнай арэны ў бок трыбун. Бо на стардэйнае хутка прымуць старт лёгкаатлеты. А на гэты раздзел алімпійскай праграмы ў нас вялікі надзеі. Будзем чакаць.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ, Лондан.

«Усе паўнамоцтвы, якія датычацца судзейства, аргкамітэтам лонданскай Алімпіяды аддадзены на воцпук міжнародным федэрацыям па відах спорту. Таму Беларускай цяжкаатлетічнаму саюзу накіраваў афіцыйны зварот у Міжнародную федэрацыю цяжкай атлетыкі. Такі зварот рыхтуе таксама Нацыянальны алімпійскі камітэт Беларусі. У нас яшчэ наперадзе выступленні ўсіх ататніх нашых цяжкаатлеттаў. Мы разумеем, што нават калі суддзьяў, якія зрабілі памылку, прыцягнуць да адказнасці, нам ад гэтага лёгчы не стане. Але важна іншае — каб такія памылкі больш не паўтараіліся... — лічыць Сяргей Цяцерын».

Вікторыя Чаіка не змогла выйсці ў фінал алімпійскіх спаборніцтваў па стральбе з малакалібернага пісталета на 25 м. У кваліфікацыйным раўндзе беларуска набрала 578 ачкоў і заняла толькі 25-е месца, а лепшай была прадстаўніца Паўднёвай Карэі Джангмі Кім, якая ўстанавіла новы алімпійскі рэкорд — 591 бал.

КРАІНА	Золата	Серабро	Бронза	Усяго
Кітай	15	8	4	27
ЗША	10	8	8	26
Францыя	5	3	4	12
Паўднёвая Карэя	5	2	3	10
КНДР	4	0	1	5
Германія	3	7	2	12
Італія	3	4	2	9
Казахстан	3	0	0	3
Расія	2	3	5	10
Вялікабрытанія	2	2	4	8
Украіна	2	0	3	5
ПАР	2	0	0	2
Японія	1	4	9	14
Аўстралія	1	4	2	7
Румынія	1	3	2	6
Нідэрланды	1	1	1	3
Бразылія	1	1	1	3
Венгрыя	1	1	1	3
Славенія	1	0	0	1
Сербія	1	0	0	1
Літва	1	0	0	1
Калумбія	0	2	1	3
Мексіка	0	2	0	2
Куба	0	2	0	2
Канада	0	1	4	5
Інданезія	0	1	1	2
Польшча	0	1	0	1
Чэхія	0	1	0	1
Тайвань	0	1	0	1
Тайланд	0	1	0	1
Швецыя	0	1	0	1
Данія	0	1	0	1
Егіпет	0	1	0	1
Новая Зеландыя	0	0	2	2
Славачка	0	0	2	2
БЕЛАРУСЬ	0	0	1	1
Азербайджан	0	0	1	1
Бельгія	0	0	1	1
Сінгапур	0	0	1	1
Індыя	0	0	1	1
Малдова	0	0	1	1
Манголія	0	0	1	1
Нарвегія	0	0	1	1
Сербія	0	0	1	1
Катар	0	0	1	1
Грэцыя	0	0	1	1
Узбекістан	0	0	1	1

Алімпійскія кольцы на Таўэрскім мосце на Тэмзе.

■ Простая мова

МЫ ЕХАЛІ ДАМОЎ...

Што праўда, тое праўда: быў бы куст, а варона знойдзецца, — у гэтай крэме, прынамсі, ужо гандлявалі абуткам, рознай бытавой тэхнікай, няношаным адзеннем, потым ношаным... Цяпер там зноўку рамонт: мяняецца праводка, тынкуюцца, фарбуюцца сцены... Трэба, як быццам. Хоць...

УРАЖАННІ

Межы адкрытыя: трохі клопата з візамі-пашпартамі і... Хоць да чорта на рогі... Калі грошы ёсць. Увесну дачка знаёмай у Італію з'ездзіла. — Рым, Ватыкан, Венецыя, Калізей... Уражанняў, нябось, — тры карабы! — зайздросціць мы. Кабета насцёржоваецца (адкуль вы ведаеце?) і тут жа пачынае тлумачыць, што ў Італіі яе «малой» сапраўды пашчасіла: прыехала ў час распродажу. Ды што там — сапраўднага цэнападу: гэта значыць, што прыгожыя, дабротныя, модныя рэчы там прадаваліся за капейкі: за два еўра, за пяць, ад сілы за дзесяць... Вось яна і «намяля» — аж тры чамаданы.

ШТО АДНАМУ ДОБРА...

Люся вышывае (драбноткім крыжыкам, акуртаненька...) абрусцы, адзенне, каршыні, іконы... Для сябе, для блізкіх. Далёкім (кішталь мяне) сурвэтка «бабамалася». Прыгожая, твор мастацтва, можна сказаць — для століка ў зале... Калі добра краі апрацаваць... — Як? — строга пытае швачка ў атэль. — Дык вам жа відней: вы ж — майстар. Званне жанчыне, відаць, імпаане: яна круціць у руках тую вышыўку, потым стужку. — Добра, — нарадзе згаджаецца. — Паспрабую нешта зрабіць. Пакайдзіце вашу фігню.

«Дзіця», што ўсцешыла, па-ступіла і адвучылася. Нават папрацавала... Праўда, крыху: сказала, што ёй не падабаецца, што дужа цяжка, і звольнілася. А паколькі іншай, больш лёгкай работы ёй ніхто не знайшоў, два гады без малага сядзіць дома — проста, штош гатуе і есць, глядзіць серыялы... Маці маўчыць, ёй нічога не кажа, бо шкода ж: адно дзіця... Ды і бацька «ўзрываецца» хіба па дзеньці. Але ж тады — крылатым: «Гэта ж якое здароўе трэба мець, каб нічога не рабіць і жыць!».

ЯНО ТРЭБА!

Гадую да трох гэтае дзіця маўчала. Дакладней, гаварыла, але ж вельмі няшмат: «мама», «тата», «цыца», «дай»... Звычайныя слоўкі. І адно нязвыклае: калі малому штош дужа падабалася, пляскаючы ў ладкі, ён казаў: «Ай-ай! «Ай-ай!» — на новую цацку, на любімую адзежку ці малюнак у кніжцы, на ўпрыгожаную кашку... Вырас цяпер. Ажаніўся. Мае дзяткі.

ЗНАХОДКА

Праверана: калі дзятчыне, што стаіць да вяс спінаў, крыкнуць: «Эй, прыгожая!», абярнуцца нават бабулі. І галоўнае тады — не маўчаць... — Эй, прыгожая! — гучыць аднекуль заду (мы з сяброўкай ідзем па рынку). Абарочваемся. Што надзвычай прыемна, кры-

«Дзіця», што ўсцешыла, па-ступіла і адвучылася. Нават папрацавала... Праўда, крыху: сказала, што ёй не падабаецца, што дужа цяжка, і звольнілася. А паколькі іншай, больш лёгкай работы ёй ніхто не знайшоў, два гады без малага сядзіць дома — проста, штош гатуе і есць, глядзіць серыялы... Маці маўчыць, ёй нічога не кажа, бо шкода ж: адно дзіця... Ды і бацька «ўзрываецца» хіба па дзеньці. Але ж тады — крылатым: «Гэта ж якое здароўе трэба мець, каб нічога не рабіць і жыць!».

ХОЦЬ СТОЙ, ХОЦЬ ПАДАЙ

«Мы любім бываць у Надзі», — гучала калісь у рэкламе. І ўжо, напэўна, заблысала б, калі б мы не бывалі. І не любілі... Яшчэ і таму, што Надзіны дзеці вучаць беларускую. — Радувацца не трэба, — аднекуль з кухні загавала, прынамсі, дачка. — Праходзьце ў залу і сядзіце там... На дыван. — ? (Згадзіцца, досыць нечакана... Але ж добраму чалавечку добра і ў залечку: на дыван дык на дыван, нам не прывыкаць: — Пакуль змбілі не было, мы таксама гэсцей на падлозе прымалі. — Прычым тут падлога? — з'явіўшыся ў віталіні, акругляе вочы дзятчынка. — А што — дыван ваш на сценцы вісціць?... — Не. — Ён стаіць. За рэзвоймай мы заходзім у залу і бачым, што пасадзіць нас хачелі, вядома ж, не на дыван (у сэнсе — не на ковер), а на дыван, гэта значыць, на каналу. Ля яе ўжо і столік накрыты — з кубкамі для каваў... — Прычым тут падлога? — з'явіўшыся ў віталіні, акругляе вочы дзятчынка. — А што — дыван ваш на сценцы вісціць?... — Не. — Ён стаіць. За рэзвоймай мы заходзім у залу і бачым, што пасадзіць нас хачелі, вядома ж, не на дыван (у сэнсе — не на ковер), а на дыван, гэта значыць, на каналу. Ля яе ўжо і столік накрыты — з кубкамі для каваў... — Прычым тут падлога? — з'явіўшыся ў віталіні, акругляе вочы дзятчынка. — А што — дыван ваш на сценцы вісціць?... — Не. — Ён стаіць. За рэзвоймай мы заходзім у залу і бачым, што пасадзіць нас хачелі, вядома ж, не на дыван (у сэнсе — не на ковер), а на дыван, гэта значыць, на каналу. Ля яе ўжо і столік накрыты — з кубкамі для каваў... — Прычым тут падлога? — з'явіўшыся ў віталіні, акругляе вочы дзятчынка. — А што — дыван ваш на сценцы вісціць?... — Не. — Ён стаіць. За рэзвоймай мы заходзім у залу і бачым, што пасадзіць нас хачелі, вядома ж, не на дыван (у сэнсе — не на ковер), а на дыван, гэта значыць, на каналу. Ля яе ўжо і столік накрыты — з кубкамі для каваў... — Прычым тут падлога? — з'явіўшыся ў віталіні, акругляе вочы дзятчынка. — А што — дыван ваш на сценцы вісціць?... — Не. — Ён стаіць. За рэзвоймай мы заходзім у залу і бачым, што пасадзіць нас хачелі, вядома ж, не на дыван (у сэнсе — не на ковер), а на дыван, гэта значыць, на каналу. Ля яе ўжо і столік накрыты — з кубкамі для каваў... — Прычым тут падлога? — з'явіўшыся ў віталіні, акругляе вочы дзятчынка. — А што — дыван ваш на сценцы вісціць?... — Не. — Ён стаіць. За рэзвоймай мы заходзім у залу і бачым, што пасадзіць нас хачелі, вядома ж, не на дыван (у сэнсе — не на ковер), а на дыван, гэта значыць, на каналу. Ля яе ўжо і столік накрыты — з кубкамі для каваў... — Прычым тут падлога? — з'явіўшыся ў віталіні, акругляе вочы дзятчынка. — А што — дыван ваш на сценцы вісціць?... — Не. — Ён стаіць. За рэзвоймай мы заходзім у залу і бачым, што пасадзіць нас хачелі, вядома ж, не на дыван (у сэнсе — не на ковер), а на дыван, гэта значыць, на каналу. Ля яе ўжо і столік накрыты — з кубкамі для каваў... — Прычым тут падлога? — з'явіўшыся ў віталіні, акругляе вочы дзятчынка. — А што — дыван ваш на сценцы вісціць?... — Не. — Ён стаіць. За рэзвоймай мы заходзім у залу і бачым, што пасадзіць нас хачелі, вядома ж, не на дыван (у сэнсе — не на ковер), а на дыван, гэта значыць, на каналу. Ля яе ўжо і столік накрыты — з кубкамі для каваў... — Прычым тут падлога? — з'явіўшыся ў віталіні, акругляе вочы дзятчынка. — А што — дыван ваш на сценцы вісціць?... — Не. — Ён стаіць. За рэ

«Цыкла тут з лесу невялічка
Травой заросшая крынічка».
Якуб КОЛАС.

Крынічка

Вядучая рубрыкі Грына ТАМКОВІЧ, тэл. 287 18 27. № 20 (442)

КАБ КАПУСТА ЁДАЛАСЯ

Расліны, якія пышна разрасліся, улетку практычна не маюць патрэбы ў доглядзе. Радкі злучыліся, і ў цені, які ўтварыўся, нават пустазелле не расце. Абганяе капусту таксама складана. Застаюцца толькі паліваць ды падкормкі (і збор вусеняў, калі яны ёсць).

Паліваць капусту, прагнуў да вільгаці, трэба адзім раз на тыдзень, але багата, расходуючы па 10-12 л цёплай (не ніжэй +18 °С) вады на 1 м² грады. Познюю капусту найбольш шчодро варта паліваць у жніўні, калі завязваюцца і актыўна растуць качаны.

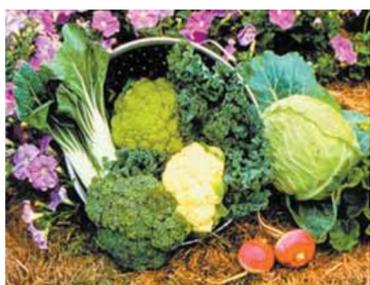
Часта бывае, што качаны белакачаннай і чырвоначкачаннай капусты трэскаюцца, нават тыя гатункі і гібрыды, якія быццам бы ўстойлівыя да такой з'явы. Гэта можа быць выклікана лішкам вільгаці ці пераспяваннем качаной.

Каб пазбегнуць «заліву» раслін, паліванне капусты, асабліва прызначанай для працяглага захоўвання, спыняйце за 30-40 дзён да ўборкі ўраджаю. Пры засушлівым надвор'і — за 10—15 дзён (інакш расліны папросту засохнуць на карані).

Ранняя гатункі капусты ўборваюць у ліпені-жніўні, познія — у канцы кастрычніка — пачатку лістапада.

Як вызначыць ступень спеласці качана? Па верхнім лісці. Пакуль яно матавае і мае такі ж колер, як і ўвесь качан, расліна працягвае нарошчваць ураджай. Але як толькі ліст пасветлее і набудзе глянцавы бляск — зразіцца качан: больш ён ужо не вырасце, а вось трэснуць можа.

Бываюць некаторыя праблемы з квяцістай капустай. Па-першае, яна яшчэ больш любіць ваду, чым белакачанная. Прычым для яе інтэнсіўнага росту неабходна высокая вільготнасць не толькі глебы, але і паветра. Пры нізкай вільготнасці, а

тым больш пры недахопе азоту расліны фарміруюць дробныя галоўкі нізкай якасці. Каб палепшыць стан капусты, у гарачае надвор'е увечары і раніцай, пакуль сонца яшчэ ці ўжо не такое яўкае, праводзьце асвятляльныя паліванні, абліваючы лістоту вадою.

Па-другое, качанчыкі, якія фарміруюцца, лёгка могуць страціць таварны выгляд: пад уздзеяннем прамых сонечных прамянёў яны набываюць жаўтлявы ці ружаваты колер, а затым хутка рассыпаюцца і буюцца. Каб пазбегнуць гэтага, галоўкі, якія толькі завязаліся, прыцягваюць надломваючы буйнае лісце на расліне і хаваючы ім завязі.

Ёсць свае нюансы і ў брусельскай капусте. Яе трэба абмяжоўваць у росце, інакш сцябло моцна выцягнецца і ўраджай дронна сфарміруецца. Таму, калі яна дасягне вышыні 60-70 см, верхнюю сцябло прышчыніце. Калі да кастрычніка лісце на раслінах пачне жоўкнуць і ападаць, качанчыкі можна здымаць.

ПЕРЫЯДЫЧНАСЦЬ ПЛОДАНАШЭННЯ ЯБЛЫНІ

Адзін год у садзе ўсе яблыні плоданосіць, а на наступны ўсе дружна адпачываюць. Што рабіць з гэтай з'явай? У чым заключаецца прычына і што патрэбна для таго, каб яблыні рэгулярна плоданосілі, каб кожны год мець яблыкі?

Гэтая з'ява носіць назву перыядычнасць плоданашэння яблыні. Багаты ўраджай знясілівае яблыню, а трэба зрабіць так, каб і бягучы ўраджай быў пабольш, і пад будучы ўраджай закладзіць аснову.

Яблыня ж робіць проста, а менавіта: калі сёлета ўраджай вельмі вялікі, яна мала закладае плодowych пупышак, і налета дрэва адпачывае. Затое пасля

адпачынку яблыня закладае такую масу плодowych пупышак, так моцна квітнее і плоданосіць, што нават пры самым выдатным доглядзе не ў стане закладзіць ніводнай плодовой пупышкі. У яблыні проста не застаецца на гэтай прыродных сіл. Настае рэзка перыядычнасць плоданашэння. Ёсць і яшчэ шэраг фактараў, якія ўзмацняюць з'яву перыядычнасці і залежаць не ад яблыні.

Першая прычына — гэта частковае пашкоджанне плодowych пупышак ці дроннае апыленне ў бягучым годзе — настае вымушаны адпачынак. Затое ў наступным годзе — перагрузка. Год высокага ўраджаю чаргуюцца з годам сярэднеўраджайным. Такая не рэзка выяўленая перы-

ядычнасць плоданашэння бывае па віне садоўніка.

Другая прычына — збой у водным рэжыме (засуха, несвоечасовы паліў), моцнае пашкоджанне лісця шкоднікамі ці хваробамі. Усё гэта прыводзіць да аслаблення закладкі плодowych пупышак. Бо пупышкі фарміруюцца ў перыяд росту яблыкаў, і на іх у першую чаргу ўплывае дэфіцыт вады і сілкавання, бо гэта ў большай ступені забіраюць на сябе плоды, якія растуць. Перыядычнасць узмацняецца. Тут таксама вінаваты садоўнік.

Трэцяя прычына — гатунка. Некаторыя яблыні вельмі схільныя да перыядычнасці. Звычайна гэта гатункі з кольчатым тыпам плоданашэння.

ЧАС ЦЫБУЛІ

КАЛІ ЯЕ ЎБІРАЦЬ І ЯК ЛЕПШ СУШЫЦЬ? Агледзьце градкі: пер'е цыбулі падсохла, пажоўкла і палегла? Значыць, час яе ўбіраць.

Вядома, лепш за ўсё рабіць гэта пры сонечным і сухім надвор'і.

А калі пахмурна і дажджліва? Тым больш трэба паспяшачца з уборкай. Таму што пры сырм надвор'і ў цыбулі можа пачацца другасны рост,

да таго ж рэзаўюцца хваробы. Так што пачынайце ўборку адразу, як толькі сфарміруецца цыбуліна, не чакаючы палягання лісця. За 2-3 тыдні пластычныя рэчыцы ўсё адно праойдуць з лісця ў цыбуліны і яны паступова даспеюць, а лісце высыхне.

Як вызначыць, ці добра прасушана цыбуля? У цыбулін павінна быць тонкая, абавязкова сухая шышка, закрытая покрывнай лускай, якая пры абмацванні шамаціць.

Калі пашанцавала і надвор'е выдалася сухое, яснае, цыбуля выдатна высыхне і на градцы. Трэба яе вырываць ці падкапаць, і хай паляжыць на сонейку дзён дзесяць, а то і больш. Гэта самы лепшы спосаб і сушкі, і даспявання цыбулі пасля ўборкі.

Ну а калі раптам расліны пайшлі ў стрэлку, то для захоўвання яны не прыдатныя. Агледзьце цыбуліны. Выявіце тыя, у якіх стрэлка знаходзіцца збоку, — выламце яе, але ведайце: такая цыбуліна доўга не праляжыць. А цыбуліны са стрэлкай у сярэдзіне для захоўвання наогул не падыходзяць, іх трэба пусціць у перапрацоўку. Разрэжце напалову, выдальце грубыя часткі і выкарыстайце па прызначэнні.

Ля ракі... снарады

Ля вёскі Малая Лётцы Віцебскага раёна на беразе ракі Заронаўка знайшлі 31 артылерыйскі снарад і прыкладна столькі ж узрывальнікаў да іх. Боезапасы з арсенала часоў Вялікай Айчыннай вайны былі аб'яшчоджаны групай размініравання.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Адпачываем

Рэспубліканскі турыстычны злёт ААТ «ААБ Беларусбанк» прайшоў у мінулыя выхадныя на Аўгустоўскім канале. Гэтае мерапрыемства праводзіцца ўжо ў 12-ты раз і, можна сказаць, стала традыцыйным і любімым у супрацоўнікаў банка.

Як перакананы старшыня праўлення «Беларусбанка» Сяргей ПІСАРЫК, такі турзлёт садзейнічае папулярнасці здаровага ладу жыцця, прыхільнасці да спорту і турызму, а таксама культываць інтарэсу да айчынай гісторыі. Таксама, па яго словах, такое мерапрыемства дапамагае выхаваць карпаратыўны дух і волю да перамогі: «Толькі моцнай камандай мы зможам дасягнуць вартага нашага банка выніку», — сказаў ён.

Праграма на выхадныя ва ўдзельніках турыстычнага злёту была сапраўды насычанай: банкаўскія работнікі пазмагаліся на валебольнай і футбольнай

БАНКАЎСКІЯ РАБОТНІКІ ВЫЙШЛІ НА ПРЫРОДУ

пляцоўках, прапалілі на выпе-радкі на катамаранах, а таксама вызначылі самых крэатыўных у конкурсах на лепшы лагер і лепшую кулінарную страву. У выніку самымі-самымі былі названы супрацоўнікі Гродзенскага аблас-

нога ўпраўлення, якія апырэдзілі сваіх калег з Гомельшчыны і Міншчыны (каманды з гэтых рэгіёнаў занялі другое і трэцяе месцы адпаведна).

Іван СТУЖКА

Даты Падзеі Людзі

1549 год — нарадзіўся Радзівіл Мікалай Крыштаф «Сіротка», адзін з прадстаўнікоў найбуйнейшага магнатскага роду, дзяржаўні і ваенны дзеяч ВКЛ, мецэнат, пісьменнік. Сын Мікалая Чорнага, маршалак надворны літоўскі з 1569-га, ваявода. Спрыяў росквіту Нясвіжа, садзейнічаў атрыманню горадам у 1586 годзе магдэбургскага права. Пры ім былі пабудаваны нясвіжскія гарадскія ўмацаванні, ратуша і гандлёвыя рады. Замест драўлянага бацькавага замка паставіў мураваны, таксама збудоваў шэраг архітэктурных комплексаў: езуіцкі, бенедыктынскі і дамініканскі кляштары. Для праектавання і ўзвядзення гэтых збудаванняў запрасіў з Італіі архітэктара Яна М. Бернардоні. У новым замку М. К. Радзівіл сабраў галерэю партрэтаў, бібліятэку, збраўню. Заклаў парк у Альбе пад Нясвіжам. Заснаваў шпіталі ў Нясвіжы і Міры. Арганізаваў паллявыя картаграфічныя работы, фінансаваў выданне першай падрабязнай карты ВКЛ. У 1595 годзе Мікалай Крыштаф Радзівіл «Сіротка» перапрацаваў свой дзёнік падарожжаў па Блізкім Усходзе і выдаў яго пад назвай «Пэрэгрывацья Мікалая Крыштафа Радзівіла». Пазней кніга двойчы перавыдавалася на лаціне. У прадмове ён падкрэсліваў, што піша толькі пра тое, што бачыў на ўласныя вочы, а не вычытаў у кнігах іншых падарожнікаў, хоць быў добра знаёмы з літаратурай пра Блізкі Усход. У кнізе мноства спасылак на гэтую літаратуру, але М.К. Радзівіл не капіраваў іншых, а сам аналізаваў прачытаннае. Часта выказваў нягэду з тымі або іншымі аўтарамі. Памёр у 1616 годзе.

Славаў Лявон ЦЕПЕШ, г. Дзяржынск.

1820 год — нарадзіўся Джон Тындал, англійскі фізік. «Каб убачыць карціну ў цэлым, я стваральніку неабходна аддаліцца ад яе, а каб ацаніць агульныя навуковыя дасягненні якой-небудзь эпохі, пажадана стаць на пункт гледжання эпохі наступнай». — сцвярджаў вучоны. Гэта дзякуючы яму мы ведаем, чаму ў неба блакітны колер. Прычына — так званы «эфект Тындала», пры якім прамень святла, які рассяяваецца, мае выгляд блакітнаватага конуса. Альтэрны даследаванні вучонага ляглі ў аснову сучаснай оптава-лаконнай сувязі. Тындал падтрымліваў працы Луі Пастэра па апрацоўцы харчовых прадуктаў, і сёння, акрамя пастэрывацыі, вядома яшчэ і тындалізацыя — дробная апрацоўка парай пры тэмпературы 100 градусаў Цэльсія.

1947 год — нарадзіўся (г. Бабруйск) Валерый Міхайлавіч Гарохаў, беларусы вучоны ў галіне матэрыялазнаўства, доктар тэхнічных навук (1997). Аўтар навуковых работ па парашковай металургіі і кампазіцыйных матэрыялах. Распрацаваў навуковыя асновы механікі незваротнага дэфармавання парашковых матэрыялаў у працэсах апрацоўкі цыскам.

Было сказана

Уладзімір Караткевіч (1930—1984), паэт, празаік:

«Любіце гэтую сваю святую зямлю аддана і да канца. Іншай вам не дадзена, ды і не патрэбна».

1		2		3				4
5						6		
		7						
	8						9	
10			11			12		
15			13			14		
17						16		
						18		
19						22		
23						20		24
						25		
26								27
						28		

«Люблю твае, Нарач, затокі і тоні»

Да 100-годдзя з дня нараджэння Максіма Танка

Па гарызанталі: 2. «І бусел — ... вясковы\Дастане дзюбай сонца, памацае». З верша Максіма Танка «Уздох сонца». 5. «Вясення зораў сяўба\Расой ападае на ...». З верша Максіма Танка «А ў полі вярба». 6. «І вітаюць птушкі ўсе.\Што ... ў такой красе». З верша паэта «Жаўрук». 7. «Вясновай ласкай грэе\ так маё ...». З верша «Не будзь ніколі іншым». 10. «Каб зрабіць першы крок.\Патрэбна нам\... маці». З верша М.Танка «Каб зрабіць першы крок». 11. Паток. 12. Жаўранак прылятае на праталіну, ... на прагаліну, жоры з цяплом, ластаўка з лістом (прык.). 15. «Люблю цябе я звонка.\Люблю цябе, ...». З верша «За песні і сасонкі». 16. ... або мёд п'е, або кайданы трэ (прык.). 17. «Пад ... скрыпкі і бубнаў гром\Вясна танцуе, аж гул кругом». З верша «Вясна». 18. Зваць яе ..., на яе уся наша спадзяе (прык.). 19. ... адвезеш — хлеба прывязеш (прык.). 20. «Была вясна ўжо дзве нядзелі, \Гняздо клаў ...-клекатун». З верша Янкі Купалы «3 песень аб вясне». 22. «А потым жаўрук вясновы\Будзіў на святанні часта». З верша М.Танка «Калісьці будзіла ...». 25. «Пойдзем шляхамі паднябеснымі, сінімі,\Шпірнікі і ... Беларусі». З верша М.Танка «Тры песні», прысвечанага Я. Коласу. 26. «Нехта ў маё ... сеючы, закінуў\Залатыя шолохі вясны». З верша «Ураклі, матуля». 27. «Як ... густыя туманы развесіць». З верша М.Танка «Люблю твае, Нарач, затокі і тоні». 28. «Ты нясі нам ..., сілчачку\Нясі». З верша Якуба Коласа «Закліканне вясны».

Па вертыкалі: 1. «Не тапчы вясны — ... асыпецца». З верша М.Танка «Не сячы сасы». 3. «Расцітаюць санды, ... зелянеюць». З верша паэта «Ад вясенняй расы травы зелянеюць». 4. «Там, дзе зары ... ключ уручае,\ Там, дзе начлежная песня лунае». З верша «Капае з месяца вясня радасць». 8. «На золкай раннім\Вясновай парой ...». З верша паэта «Начная зязюлька». 9. «Першай прачнулася вярба -\Руплівая ...». З верша М.Танка «Вясной». 13. Марца адмарозіць ... (прык.). 14. «Хутка ўбачыш светлае ...\Сонца свабоды па-над зямлёй». З пазмы М.Танка «Каліноўскі». 21. «Не было суладдзю ў песнях,\Покуль бусел рэй не ўзяў,\Покуль ... — бубен весні \З клікатам не прыпадну». З верша «Вясенні канцэрт». 23. «У садочку май\Май, духмяны ...». З верша «У садочку май». 24. «Песняй вясны любячына,\Скінуўшы зімнія ...». З верша Янкі Купалы «Явар і каліна».

СЁННЯ

Сонца

Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск — 5.25	21.05	15.40
Віцебск — 5.09	21.00	15.51
Магілёў — 5.15	20.55	15.40
Гомель — 5.19	20.45	15.26
Гродна — 5.42	21.19	15.37
Брэст — 5.49	21.14	15.25

Месяц

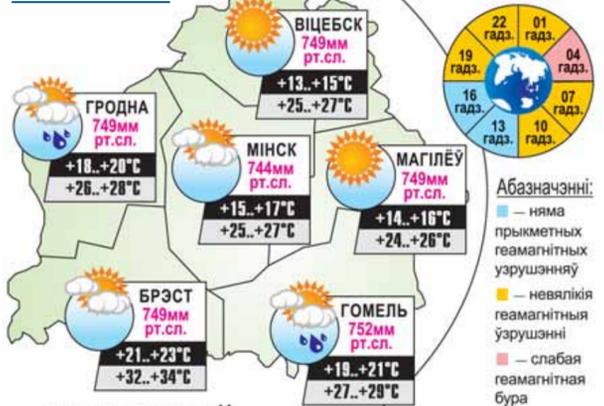
Поўня ў 6.28.
Месяц у сусор'і Вадалея.

Імяніны

Пр. ПРАРОКА ІЛЫ, Абрама, Аляксандра, Георгія, Івана, Сяргея, Федара, Ціхана.
К. Карыны, Марыі, Густава, Сцяпана.

ЗАЎТРА

...у суседзях

ВАРШАВА +28...+30°C	КІЕЎ +27...+29°C	РЫГА +21...+23°C
ВІЛЬНЮС +25...+27°C	МАСКВА +25...+27°C	С.-ПЕЦЯРБУРГ +20...+22°C

УСМІХНЕМСЯ

Байкот жанчыны немагчымы ў прынцыпе — як толькі вы перастаеце з ёй размаўляць, яна вырашае, што вы пачалі яе слухаць.

— Света, як добра выглядае твой муж у новым касцюме!
— Яшчэ б! І касцюм новы, і муж новы!

На чэмпіянаце свету па ветлівасці перамог піцэрскі алкаголік Сяргей, якому не хапала 20 рублёў.

Выпадак у вегетарыянскай сям'і.
— А ну дыхні... Ад цябе што, свінінай пахне?
— Але, хлопцы сала елі, а я побач стаяў.

Пажарнік Сямён стаяў і нічога не рабіў. Банк гарэў — крэдыт гасіўся.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалавіч**.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Л. ПАХАМАНЕНКА, Т. ПАДАЛІК (намеснік галоўнага рэдактара), С. ПЛОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СІВДРЫЦКАЯ, В. ЦЕЛЮШК, Л. ЦЮШЫЦК.

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, падліку і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, скартарыята — 292 05 82, аддзялення за выпуск дадаткаў: «Цыронная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 287 18 81.

<http://www.zviazda.by>; ПРЭСМЫ тэл./факс: 287 17 79, РЭКЛАМА e-mail: rek@zviazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца супадзеннем з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрававаныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год. Тыраж 27.631. Індэкс 63850. Зак. № 3346.

М	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
П	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Нумар падпісаны ў 19.30
1 жніўня 2012 года.